

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
120. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szombat
1932. évi május 28

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helységeken, ahol a kihordás nem pósta után történik, a kihordónak a kézbesítési díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utolsó oldalán felsorolt pénzbeszedő-megbízottaink kezéhez. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12,174. **HÍRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldal elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Hová repültek a repülőbélyegek?

Ezt a kérdést hordozták körül, mint véres kardot a veszedelem idején, a brassói repülőgépgyár alkalmazottai, békét utcai tüntetésük során. Hová repültek a repülőbélyegek? Mi történt azzal a sok-sok millióval, amit az aviatikai bélyegek útján a már ezerszeresen „megbélyezett” közönség fizetett a nemzeti célra? Hogyan vált lehetségessé, hogy Románia egyetlen repülőgépgyára, melyet a hazafias lelkesedés, s a kormány gondnoksága kivételes protekczióban részesített, s a javáért, a virágzásáért, annyi kiméletlen megterhelése után a lakosságnak, még külön pótbélyegeket is kibocsátott, odáig romolhatott le, hogy már alig dolgozik, az emberei pedig, nagyok és kicsinyek egyaránt, hosszú hónapok óta fizetés nélkül már csak üres, haszontalan ígéretek-ből táplálkoznak?

Az aviatikai bélyegeket a kormány kétségtelenül arra szánta, hogy a belőlük begyűlt százmilliók a repülőgépgyártás további menetét biztosítsák, ami egyet jelentett volna a repülőgépgyár közel másfél ezer alkalmazottja zavartalan egzisztenciájával s mindazon gazdasági érdekek kielégítésével, melyek a gyár működésével összefüggésben vannak. Ha mindezt a roppant összeget erre a célra fordították volna, — aminthogy nem is volt szabad másra fordítani, — ma nincs repülőgépgyár-pálság és nincs közbotrány s nem válik országos, sőt világproblémává: **hová repültek a repülőbélyegek?**

Románia minden lakosának, aki csak egyetlen ilyen bélyeget is ragasztott a leveleire, kérvényére, beadványára, joga van tudni: **hová repültek a repülőbélyegek?**

Joga van tudni, hogy micsoda címen és micsoda jogon kötelezték erre az újabb terhelő adóra, ha a begyűlt pénzeket másra fordították, vagy éppen haszontalan improduktív dolgokra elköltözték? És joga van tudni arról is inkább, mert nemcsak a levegőben és nemcsak ideális feladatokra, hanem a földön a valóságos szükségletekre kell a pénz. **Hová repültek a repülőbélyegek?** És **hová repül mindaz a töméntelen pénz,** amit az ország sok millió népe adóban, letétkben, bélyegben, monopólium minden rendű és rangú, közvetlen és közvetett szolgáltatásban juttat az államnak s aminek ellenében mindenütt a nincstelenség, a nyomor, a vergődés, a kétségbeesés? Hol van a nyoma, a látszata, a kézrelfogható valósága a döbbenetes milliárdoknak, amiket mintegy telhetetlen molochnak áldoz szüntelenül a tömeg?

Gazdasági pálság, pénzügyi pálság, európai pálság, milyen jó hatóed, kópányes, ürügy! A rossz gazdálkodás, az önöz-pártpolitika, a krajcáros fináncokodás, a görögütözes hiálkodás, az ostoba kiszerűség spanyolfala, egy hevenyében összetakolt Potemkin-falu, mely a külső világ előtt tarka cifraságokban diszeleg, de belül sötét inséget, mélységes elégtelenséget rejteget.

Egy rendszer, amelynek nincs komoly célja, határozott iránya, tartalmas programja. Amely csak vesz, követel, kínoz, keserít, de sohasem ad, sohasem segít, sohasem vigasztal. És mindent másfelé juttat, — és másnak, — mint amire kell amire törvény és erkölcs kötelezi, s mindent mindent, ami érték gondatlanul, lényesen elpazarolt! A kisemmitetteknek, a nyomorultaknak, a jogért, kenyérért kiáltóknak cinikusan kijelölt fordított üres szebeit mulogatja. Elköltötte, nincs, nem jenek, ahova akarnak. Ezért kell aviatikai bélyeget ragasztanunk minden levélre!

Az Adeverul szerint:

Talán már június tizenötödikére új kormánya lesz az országnak

Károly király rövidesen megkezdi a politikusok kihallgatását

Bukarest, május 26.
Az Adeverul is közli azt a hírt, hogy az utóbbi napokban erőteljesebben tartja magát politikai körökben, hogy nagyon hamar, talán már június 15-én új kormánya lesz az országnak. Indokolása ennek a feltevésnek az volna, hogy a kormány nem tud megbirkózni az egyre szaporodó nehézségekkel s így az uralkodó már most végrehajtja azt, amit egyébként az őszre tervezett,

hogy tudniillik feleseréli a kormányt. Erre lehetőséget nyújt az a barátkozás is, ami a két nagypárt, a liberálisok és a nemzeti-parasztpárt között kezdődött s ami reményt nyújt arra, hogy kialakulhasson a pártközi koncentráció.

Az Adeverul a tudósításhoz hozzáteszi, hogy minden megjegyzés nélkül, tisztán csak informálás céljából közli ezeket a híreket, amelyeknek komolyságáért nem vállalja a felelősséget.

Itt említjük meg, hogy a király szerdán este hazaérkezett Szulinából, ahol a nemzetközi Duna-bizottság ünnepélyén vett részt.

Elterjedt hírek szerint valószínű, hogy a király újra megkezdi a politikusok kihallgatását,

ami feltétlenül azt jelentené, hogy a belpolitikában rövidesen valóban jelentős fordulat áll be.

HALLÓ! ITT RÁDIÓ GYÖNGE VIGASZTALÁS

Argetoianu rádión keresztül megmagyarázta, hogy mi a pénzügyi baj oka

Az általános bizalmatlanság okozza a szegénységet — mondja a pénzügyminiszter

Pénzügyi körbe-körbe a levegőn keresztül és mégis légüres térben

Bukarest, május 26.
Argetoianu pénzügyminiszter szerdán este előadást tartott a bukaresti rádióban az ország pénzügyi helyzetéről. Már maga az a tény is fölötte érdekes, hogy a pénzügyminiszter személyesen tájékoztatja a közvéleményt erről a nagyon súlyos és nagyon zavaros problémáról. Ettől eltekintve azonban maga az előadás is, az, amit a pénzügyminiszter mondott, amit jónak látott mondani, az is megérdemli a legnagyobb figyelmet és érdeklődést.

Az előadás lényege: **nem a szegénység, hanem a bizalmatlanság az oka az ország mai keserves helyzetének.** Viszont tagadhatatlan, hogy a szegénység mindegyik jelenvaló, ennek azonban nem az államkincstár hiánya az okozója, hanem az a nagy bizalmatlanság és idegesség, ami a veszedelmes megfertőzte a közönséget. Szellemes szófordulattal: **nem a szegénység okozta a bizalmatlanságot, hanem a bizalmatlanság a szegénységet.**

A továbbiak során kifejtette a pénzügyminiszter, hogy Románia szegénysége tulajdonképpen csak látszólagos s

nem igaz az a beállítás, hogy nincs elég pénz.

Hivatkozik arra hogy az elmúlt évben az export hat és negyed milliárd lej értékét hozott be az országba a kiküldött áruk fejében. Lehet erre azt is mondani, hogy ezt a hat és negyed milliárdot azonban ki is kellett fizetni a külföldi adósságok törlesztésére. Ez igaz is. Igaz azonban az is, hogy a múlt év tavaszán

újabb hét milliárdos összegű kölcsön jött Romániába. Ennek a pénznek meg kell lennie valahol. Hol van hát?

Argetoianu felelet is ad a feltett kérdésre. Véleménye szerint a pénz megvan, de dugaszban van. Safekban, harisnyaszárakban, ládafiákban rejtőzködik. És ez az ország baja és veszedelme. Ez a bizalmatlanság, amely nem engedi meg, hogy a pénz elvégezze a maga természetes körforgását. Azt még érti a pénzügyminiszter, hogy az ipari befektetés iránt nincs érdeklődés a nagytőke részéről, mert ez a mai világban valóban nem jövedelmező. Mi az oka azonban annak, hogy a teljesen szolid, 20 százalékos jövedelmező államkötvények iránt sincs semmi érdeklődés. Ezek a papírok mindig értékesek, értéküket az ország egész vagyona és a 18 millió lakosság munkája garantálja, — és még sem kell senkinek. **Miért tartózkodik ettől is a tőke?** Az állam-papírok értéke teljesen független az államkincstár helyzetétől, aggodalomra tehát nincsen ok semmi. Ezt tudnia kell a tőkének, és mégis tartózkodik. Ime,

az indokolatlan bizalmatlanság eredményezte azt, hogy most itt tart az ország pénzügyi helyzete.

Jellemzőnek találja a pénzügyminiszter azt is, hogy az ingatlan-piacon sincs semmi vásárlási kedv, holott soha kedvezőbb alkalom ingatlanvételre nem volt, mint most van. És az ingatlanok értéke is szilárdnak tekinthető.

A helyzet vázolója után a következőket vonta le a pénzügyminiszter. —

Megállapította, hogy a pénz felhalmozása már a paralizishoz vezet. Ez pedig nagy baj és még nagyobb baj lesz belőle.

Itt az ideje annak, hogy mindenki nyissa meg a ládákat és vegye elő az elrejtett pénzt, addig, amíg ennek a pénznek még van vásárló értéke. A bizalmatlanság megöli az ország kereskedelmét s akkor megölik vele együtt a pénz is. Nem érdemes tehát a rejtekekben őrizni, sőt éppen ez az a veszedelem, ami feltétlenül lerontja a pénz értékét is ha a bizalomválság meg nem szűnik.

Végezetül bejelentette a pénzügyminiszter, hogy a kormány mindent megtesz a nehézségek leküzdésére s így tehát nincs semmi ok a bizalmatlanságra, a melynek feltétlenül meg kell szűnnie, mert a „látszólagos szegénység” is csak akkor szűnik meg.

Engedélyezték a tanítók kongresszusát

Bukarest, május 26.

A kormány tagjai ma hosszas tanácskozás után, Jorga miniszterelnök ellenkezésének a leszerelésével, engedélyezték a tanítók Országos Szövetségének május 29-re tervbevetett kongresszusát.

Politikai körök véleménye szerint az engedélyezés olyan szükségesség volt, amit a kormány nem tagadhatott meg, ha nem akarja még jobban izgatni az amugy is forró hangulatot.

A tavasz megköveteli

hogy bőrét, amelyet a téli ruházat elkényeztetett

NIVEA-CREME

Általi gondos ápolással védje. A Nivea-Creme eucerin-tartalmánál fogva mélyen átitatja a bőrt, táplálja és erősíti a bőrszöveteket és élénkíti a bőrsejtek működését. Így tehát éppen azt az életet hatást fejti ki, amelyre szüksége van a bőrnek, hogy visszanyerje természetes simaságát és rugalmasságát, vagyis a mindenki által óhajtott friss, fiatalos üdéséget.

NIVEA-CREME: Lei 16.00 — 72.00
BEIERSDORF & Co. S. A. R. • Braşov, Strada Julio Maniu 59

A nap

TOLVAJOK

Miután a szatmári törvényszék bölcs és emberies ítélettel felmentett egy államhivatalnokot, aki — nem kapván fizetést hónapokon keresztül — némely pénzeket elsikkasztott a kincstártól, hogy megmenthesse az éhhaláltól gyermekeit, gyors ütemben derül ki, hogy mind több és több köztisztviselő „léved a bűn útjára.”

Az egyik gonosztevő egy Botosani-i professzor, aki arra kötelezte növendékeit, hogy vigyenek neki ajándékokat. A hatóságok, mondja a hivatalos jelentés, nem késlekedtek eljárását indítani ellene. Csudálatos! Mennyire sietnek a büntető eljárással, amikor egy szegény tanító kétségbeesett borraivalóiról van szó. Mintha a baksis-rendszer nem itatná át meg az egész közéletünket. Sőt adminisztrációnknak éppen az az enyhítő körülménye, hogy könnyű megkenni a csiklandós tenyereket. Így legalább eligazodhatunk valamennyire az élet rögs útján.

Egy bölcs azt mondotta egyszer: *Románia kormányformája az önkényuralom, amelyet azonban elviselhetővé tesz a korrupció.*

A tanfériu, aki ellen most kiéleződött a hivatalosságok dühe, mégcsak könnyűerkölcsű embernek sem nevezhető. Elvégre mit cselekedett? Láttá azt, hogy az állam, amely adó formájában behajtja az ő részére is a fizetést, járandóságát könyörtelenül visszatartja már hónapok óta. Ha magános cselekszi ugyanazt, akkor sikkasztás miatt hüvösre kerül. Az állam azonban emberfeletti, megfoghatatlan, megbüntethetetlen valami. Nem lehet vele újat huzni. Mi más maradt volna hátra, mint hogy a köz, mely köteles a kultúra mestereit eltartani, még egyszer adózzék az oltáron? Az éltető tanító megegyezett tanítványával, hogy ő ellátja őket a tudás kenyérével, azok viszont hoznak majd neki egy kis agyonstampilozott falnivalót.

Kétségtelenül a tanító kötötte a rosszabb üzletet. Mert míg ő egész életre szóló intellektuális táplálékot biztosított a ködösféjú nebulóknak, azok csak irgalomképpen hoztak neki egy-egy napra elégséges buzakenyeret. Abból, amit ő adott, a tanítványok életük végéig falmi fognak. Viszont abból, amit ő kapott, a kilátások szerint csak egy börtöncellára fogja futni.

A másik gonosztevő egy Pop Ágoston nevű pap, aki 15 ezer lejt elkezdte az egyházi pénzekből, abban a reményben, hogy fizetését majd csak kiadja egyszer a kincstár s akkor visszateheti a hiányzó sumát. Nem lopott tehát, hanem inséges helyzetében kényszerkölcsonst vett fel.

A jobboldali lapok támadják, mondván, hogy az Isten szolgálja inkább szenvedjen, éhezzen, haljon éhen, de ne válassza a bűn útját.

E felfogás lelketlen ostobasága szembeötlő. Egyrészt azért, mert az egyháznak már rég elmúlt az a hősies és romantikus korszaka, a melyet a „maxima miseria” jellemzett. Jóhiszeműség és képmutatás nélkül nem lehet egyetlen paptól az éhhalált követelni, mikor általánosságban a papság még csak a szinlő-dő társadalmi osztályok közé sem tartozik.

Másrészt pedig azért, mert ha még feltételezzük is, hogy a pap éhségen, szomszágoson es szenvedésen át közelíti meg hivatásának eszményi céljait, akkor sem követelhető tőle, hogy ezeket az áldozatokat egy rosszul, leikiismeretlenül könnyelműen igazgatott állampénztár érdekében hozza meg. Mert a Pénz szentség ugyan, de semmiesetre sem kánoni értelemben s a Staatskasse nem mennyei jelenség, hogy az apostoli cselekedetre inspirálja a papot.

Főtisztelendő és nagyságos Pop Ágoston akkor követett volna el bűnt, ha inkább átadta volna az éhhalálnak gyermekeit, semmint kényszerkölcsonshoz folyamodják a közpénz Belzebubjához.

A szatmári törvényszék ítélete már megmutatta, hogy manapság, amikor az apokaliptikus lovas oly szédítő iramban száguld végig a hitvány földtekén, megváltozott már a dolgok értelme. A bűn adott esetben nem bűn, a tolvaj sokszor nem tolvaj s a büntetőtörvénykönyv gyakorta alkalmazhatatlan fenyegetések gyűjteménye csak.

Az érvényben levő paragrafusokat jóllakott és tekintélyes urak alkották meg.
Össze kell hívni azoknak a törvényhozó

gyűlését, akik tudják, mi az állati éhség.

Akik tudják, mit jelent az, ha a feleség vért hány, ha a gyermek zokogva követel kenyeret, ha a szem előtt összefut a világ, mert a torkot rettentő markával átszorítja az éhség.

Ezek nyilván olyan corpus jurist alkotnának, amely a botosanii tanítót és a megbottolt papocskát megszabadítaná a vádlottak bélyeges padjától.

S helyükbe odaültetne néhányat azok közül, akik jelenleg az összeharcsolt profit erkölcsös mivoltának magasztalából és kényelméből nyújtják ki vádlóan körmös ujjukat az állam tévelygő, szerencsétlen szolgálói felé.

Mit akar a miniszter a Tálna-pataktól?

Üres a város kasszája, de mégis 50 ezer lejbe kerül az a terv, amely ötven év múltán ha kivihető

A miniszternek nincs más gondja, csak hogy Szatmárnak jó vize legyen

Szatmár, május 26.

Néhány hónappal ezelőtt az ujdonsült interimár-bizottság Szatmáron is megváltó tervekkel állott elő. A többek között eszébe jutott, hogy mivel a város vízvezetékének nem jó a vize, az Avas hegységéből be kellene a városba vezetni a Tálna patak vizét. Sebteben készítettek is valamelyes tervet és költségvetést és azt felterjesztették a miniszternek. A terv kivitele csekély hatvanhárom millió lejbe kerülne.

Akkoriban nagy volt a felzúdulás. Mit akar a város most egy hatvanhárom millió investícióval, mikor nincs a kasszában egyetlen bani sem? A felterjesztés azonban elment és a miniszternek nagyon tetszett a terv. Parancsba adta, hogy a tervet részletesen is ki kell dolgozni.

Az interimár azonban észretért és nem csináltatta meg a tervet. Mire a terv, ha nincs pénz. Bukarest azonban nem hagyta annyiba a dolgot.

Közvetlenül a város megkeresésével megbizta Buia mérnököt, hogy készítse el a terveket és azért a mérnöknek

ötvenezer lej munkadíjat is beigért.

A mérnök hozzá is fogott a munkához. Ötvenezer lej szép összeg és vagy megfizeti a város, vagy megfizeti a miniszter, tehát hozzá lehet fogni. Befolyamodott a városból és hivatkozott a miniszteri rendelkezésre és annak alapján azt kérte, hogy

ötvenezer lejes munkadíjára folyósítsanak tízezer lej előleget.

A város nem akarja az előleget sem megfizetni. Semmi köze hozzá.

Ha a miniszternek a lelkén fekszik, hogy Szatmárnak jó vize legyen, fizesse a terveket is.

E pillanatban az a helyzet, hogy Buia mérnök miniszteri parancsra dolgozik, a város meg tiltakozik és azt kutatja, hogy milyen titkos befolyások érvényesülnek pajjon Bukarestben, amelyeknek sokkal fontosabb a Tálna patak vize, mint magának Szatmárnak.

A végén per lesz belőle és a város kifizeti majd az ötvenezer lejt azért a tervért, amelyet megvalósítani legkorábban ötven esztendő múltán tud.

Jókai sirja mellé temették a lezuhant magyar repülőket

Az olasz kormány Endresz özvegyének százezer és Bitai édesanyjának ötvenezer lirát ajándékozott

Budapest, május 26.

Az egész magyar nemzet részvéte kísértétegnap utolsó útjára a „Justice for Hungary” pilótáit. A temetés lefolyására tegnap részletesen beszámoltunk, míg most — az újabb beérkezett jelentések alapján — még a következőket jelenlíthetjük:

Endresz és Bitai sirját a Kerepesi-temetőben Jókai sirja mellett ásták meg. A temető már előre zsúfolva volt, úgy hogy a külső tömegekből már csak néhány ezren szivároghattak be. A nyitott sirnál az utolsó bucsuszavakat Lázár Andor majd báró Perényi Zsigmond mondotta.

— Ti kiválasztott emberek voltatok, Endresz és Bitai bajtársak, — mondotta Lázár. Hordozói annak a nagy keresztnek, amelyet a nemzet visz a vállán, hordozói azon az uton, amely, a hitetlenek szerint, csak a Golgotáig, de a hívők szerint a feltámadáshoz vezet. Ti, ahogy elmentek, vissza fogtok jönni értünk fénytől, dicsőségtől koronázva, nemzetünk lelkébe, ha majd út a feltámadás órája.

Perényi a következő szavakkal bucsuzott:

— Endresz! a te dicsőséged a magyar dicsőség volt; nagyszerű virtus! A ti nevetek széles világon emberek agyába vésődött, milliók részvétét és rokonszenvét keltette fel a gyászoló, lesújtott magyar népcsalád iránt.

Ezután Endresz barátai, bánáti ismerősei és földjei elénekelték néhány dalt Endresz kedvenc dalából, majd eldördült a háromszoros sortűz.

A rettentő tömeg nehezen oszlott szét. Délután ötkor is még zsúfolva volt a temető.

A mentők száznál többször nyújtottak segítyt, mert a nagy melegtől és a zsúfoltságtól sokan rosszul lettek.

Értesülésünk szerint az olasz kormány a lezuhant repülőgépek kivül százezer lirát adományozott Endresznek és ötvenezer lirát Bitai édesanyjának,

ezenkívül márvány-émléküvet állított fel a szerencsétlenség színhelyén.

KANAÁN

— Tejjel-mézszel folyó ország! — kiált föl meglegedetten a kormánylap. Valóban. Tejjel-mézszel folyó.

A tej még bőven csurog az Allampolgár című óriási tehén agyonsanyargatott tőgyéből. A méz pedig csak úgy csepeg politikusaink beszédeiben.

PREMIER

— Vállalom a sugó szerepét, ha az ellenzéki pártok közös kormányt alakítanak! — kiáltott fel Argetoianu minapi beszédében.

Sugó tehát már van az ország holdnap szinpeda részére. Színészek szintén akadnak majd, — hiszen éppen a szerepekkért folyik a nagy küzdelem.

A belépőjegyeket pedig megválthatjuk majd mi.

Milyen csudálatos színház is ez! Itt a sugó és a színészek hiznak degeszre, nagyokat kacagva tragikus szerepükben.

A nézők viszont tönkremennek és zokog-ank.

NA PERSZÉ, EZÉRT!

A bukaresti törvényszék egy szerény zseb-tolvaj ellen egyszerre két elfogatási parancsot adott ki.

Miféle visszaélés ez, amikor a parlament

már megszavazta az álláshalmozás elleni törvényt. Persze, ha egy jelentéktelen zsebnapónak két elfogatást is adnak, akkor érthető, hogy a nagy tolvajok hiába várnak csak egyetlen őrizetbevitelre is, akármilyen égbekiáltó jogcímük volna is rá.

A JÖVŐ MEGMENTÉSE

A tervbevett gyermekét igen nagy parádával kezdődött meg Bukarestben. Az első napon a kisemberek plakátjainak processziója vonult fel a főváros uccáin, efféle felirásokkal:

— Egészséges és törvényes szülőket akarunk!

— Védjétek meg bennünket!

A gyermekét tehát nem a tuberkulózis, az angolkór, a szifilisz, a tömegnyomor elleni küzdelem szolgálatába állítja az aprószenteket, hanem a vadházasság és az abortusz ellenes harc szolgálatába kényszeríti a nyiladozó agyvelőket.

A legközelebbi gyermeknapon — megjósoljuk — már így fognak hangzani a felirások:

— Anyuka, azonnal szakíts a szerelődött gyereket!

Nem a gyermekek hete volt ez, igen tisztelt uraim!

Hanem a felnőttek izléstelensége... (m. i.)

A temetést egyébként néhány szélhámos arra használta fel, hogy Endresz és Bitai képét árulja, azzal a megjegyzéssel, hogy a befolyó összeget a hátrahagyottak javára fordítják. Endresz és Bitainé rádió útján tudatták, hogy ilyen megbízást senkinek nem adtak és szélhámoságról van szó.

40 francia gimnazista leány súlyosan megsebesült egy beomlott menyezettől

Páris, május 26.

Tragikus szerencsétlenséggel végződött egy leányiskola kirándulása a Mons város mellett levő Ecauldines helység hátrában. A leányiskola növendékei tanárai vezetésével egy történelmi nevezetességű kastély megtekintésére rándultak ki, s miközben a kastély szalonját szemléltek meg,

a mennyezet ráomlott a látogatókra. Az ódi kastély padlásának összeomlása következtében 40 gimnazista leány megsebesült.

Közülük számosan olyan súlyos sérüléseket szenvedtek, hogy életbenmaradásukhoz alig van remény.

Kezdek atlétikai versenye lesz vasárnap

Brassó, május 26.

Vasárnap, május 29-én, délelőtt 10 és délután 4 órai kezdettel rendezi a Brassói Atlétikai Liga ezidei első atlétikai versenyét az Olympia-pályán, kezdők versenye címmel olyan atléták, (férfiak és nők) részére, akik még ezideig versenyeken helyezést nem értek el. Az erős tempóban fellendülő atlétika teszi szükségessé ily versenyek rendezését, hogy ott összemérhessék képességeiket azok is, akik rövidebb idő óta tartoznak a klasszikus testnevelés hívei közé.

Berde Máriát és Sényi Lászlót másodszor is felmentette a törvényszék

Marosvásárhely, május 26.

Nemcsak Marosvásárhelyen keltett annak idején nagy feltűnést az ugynevezett „pulizka-per”, amelynek Berde Mária író és Sényi László újságíró voltak a vádlottai, hanem egész Erdélyben. A pör természete hozta magával a nagy feltűnést. Berde Mária ugyanis annak idején Szegeden járt, ahol az ottani irodalmi társaság felkérésére előadást is tartott az erdélyi irodalomról. Előadásában hasonlóképpen szerepeltetett egy jelenetet: a református lelkész, főt, a hegyek között, pulizkával adott urvacsorát a haldokló betegnek, miután „egyéb szimboluma az Úr testének” nem volt a háznál. Erdélyt és az erdélyi irodalmat akarta jellemezni ezzel a hasonlattal. Hazatérése után Sényi is beszámolt az előadásról a Berde Mária által írt interjú nyomán. A hirlapi cikket aztán az alklamügyész félremagyarázta, azt hozza ki belőle, hogy Berde Mária állítása szerint „Rólóle, hogy Berde Mária állítása szerint az urvacsorát is pulizka formájában adták.” A törvényszék a félreértés tisztázása után felmentő ítéletet hozott, ezt azonban a tábla nem hagyta jóvá, hanem új tárgyalást rendelt el. Most foglalkozott aztán másodszor az ügygel a törvényszék s ezúttal is a felmentés mellett döntött.

Tüntettek a brassói repülőgépgyár munkásai

Bastaki vezérigazgató felteszi a kínos kérdést:

„Micsoda ismeretlen és obskurus célokra pazarolták el a repülőbélyeg jövedelmeit“

Jorga csodálkozik, — de nem segít

Argetoianu a vállát vonogatja

Közben ismét megszámlálhatlan milliókat tüntettek el

Unde e banul
Timbrului
de aviație

?

Brassó, május 26.

Az ég tiszta, kék és vidám a májusi napfényben. A sétátér végén, szemben a pénzügyigazgatósággal ma is, mint mindig ott áldogálnak a nyugdíjasok. Várják, hogy megjöjjön a nyugdíj Bukarestből. Ha zápor zuhogna, ha a közeledő gyár villámai sísteregve csapkodnának körülöttük, akkor is ott állanának és várnának. Arra a néhány nyomorult gazdasra, amit az állam hálája egész életük jutalmaképpen ígért, de már régen nem ad.

Az ég kék, a levegő tiszta, a gondtalan szegénykezve settenkedik végig az utcákon. Nincs sok keresnivalója köztünk.

A Vasut-utca felől hirtelen menet kanyarodik a Rezső-körut felé. Zárt sorokban emberek jönnek és meglepő, hogy milyen sokan vannak. A tömegben tulnyomó azoknak a száma, akik a munkások hagyományos öltözetét viselik, de igen szép számmal látunk közöttük vadrágos urakat és lenge tavaszi ruhákba öltözött tisztviselőket is. A menet komoran, csendben kanyarodik fel a Rezső köruton. Végén egy osztag kerékpáros munkás. Nincs kiabálás, nincs ab-

cugolás, az arcok nem torzulnak el az indulattól. És éppen ez a némaság, ez a fegyelmesség a meghökentő. Vajjon kik lehetnek, akik hang nélkül, a tüntetések elkeseredett megnyilatkozásainak mellőzésével így vonulnak végig a városron?

Amint a járdán állok és nézem a csendességében is komor tömeget, egy fiatal munkás kiugrik a sorból és megszólít:

— A repülőgépgyár munkásai vagyunk! Két hete nem dolgozunk és most megint két hétig nem lesz munka. Most végigvonulunk a városban. Velünk van a vezérigazgató ur is!

És már szalad vissza a tömegbe, eltűnni egy közös cél szolgálatában. Az 1000—1200 főnyi tömeg tovább vonul. Néha azonban kezek emelkednek a fejek fölé és izgatottan lendülnek a magasságok felé. És a szellőben elszáll a fülig a halk szófoszlány:

— Adjanak kenyeret!

A repülőgépgyár munkásai, mérnökei, teljes tisztviselői kara a vármegyei prefektura elé vonulnak és ellepik az uttestet és a sétatéri padosorok között levő helyet.

Miért nem kezdődött meg a munka

Ez a tüntetés sokáig emlékezetes maradt a brassói munkásmozgalmak történetében. Nemcsak azért mert imponáló és megdöbbentő rendben és fegyelmében vonultak fel, hanem azért is, mert a tüntető okok kiáltó szenzáció erejével hatnak.

Tudnunk kell ugyanis, hogy a brassói repülőgépgyár amely a román hadsereg bombavető és vadászrepülőgépeit gyártja, pontosan két héttel ezelőtt teljesen állította a munkát. Mára, csütörtök reggelre kellett volna a gyár körülbelül ezer munkásának ismét felvennie a munkát. Ez azonban nem történt meg. Hogy miért, arra az alábbiakban többszörösen és bőségesen magyarázatot kapunk.

A repülőgépgyár munkásai reggel 7 órakor jelentek meg a gyártelep előtt. A kapukat azonban bezárva találták. Először ott függött a vezérigazgatóság távirlevele, amely azt közölte, hogy a brassói repülőgépgyár további 15 napra nem kezdheti meg a munkát. A hatalmas munkástömegben ez a közlemény óriási keseredettséget és izgalmat keltett. — Mindazonáltal példás rendben várták meg, amíg 8 órakor megnyiták a gyár kapui és bevonulhattak az udvarra.

Nemsokára megjelent Bastaki vezérigazgató is a munkások előtt és beszédet mondott hozzájuk. Elmondotta, hogy a repülőgépgyárnak eddig közel 500 millió lejrel tartozik a kincstár, de ebből alig kaptak meg valamit. — Ez az állomány a gyárnak magának 300 millió lejre meghaladó kötelezettségei vannak, a munkásoknak nem tud eleget tenni, miután az állam nemtörődömsége folytán nem tudnak pénzhez. Amikor május közepén az igazgatóság beszüntette a munkát, a küldöttség utazott Bukarestbe, hogy a kormány illetékes tényezőivel tárgyaljon. Az ut azonban siralmasan eredménytelen maradt.

— A küldöttség — mondotta Bastaki vezérigazgató — Bukarestben Jorga miniszterelnöktől is kihallgatást kért. A miniszterelnök fogadta is a munkások küldöttségét s igen nagy meglepetéssel értesült arról, hogy Brassóban repülőgépgyár működik, helyesebben mondva a legszomorubb válsággal küzd. Leszövegte, hogy az államnak nem lett volna szabad olyan hatalmas üzemet létesítenie, amelynek fenntartására aztán nincsen meg a kellő fedezet.

Küldöttség felkereste Argetoianu pénzügyminisztert is, de hiába terjesztették eléje adatokat, hiába magyarázták, hogy a brassói repülőgépgyár a hadsereg

fontos nemzetvédelmi szempontjait szolgálja, a pénzügyminiszter csak a vállát vonogatta és mondotta azt, amit mostanában ilyen alkalmakkor mondani szokott: „Sajnálom, nincs pénzem...“

Bastaki vezérigazgató még arra mutatott rá, hogy ilyen körülmények között a gyár a legjobb akarat mellett sem tudja foglalkoztatni a munkásokat s ezért

kénytelen újból 15 napra meghosszabbítani a kényszerű munkaszünetet.

Kérte a munkásokat, hogy ne veszítsék el a türelmüket és hidegvérüket s egyben azt is leszögezte, hogy amennyiben a maguk részéről intervenciót akarnak kérni, akkor ő szívesen lélekllel azonosítja magát velük és támogatni fogja őket.

A repülőgépgyár munkásai ekkor rövid tanácskozás után azt határozták, hogy felvonulnak a vármegyei prefektura elé és a munkaügyi inspektorátushoz. Békés és csendes tüntetést akarnak s szeretnék annak tisztviselőire felkérni a két hatóság vezetőit, hogy

hová fordítják a repülőbélyeg árútlásából befolyó milliókat?

Igy indult el a repülőgépgyár tisztviselőinek, mérnökeinek és munkásainak hatalmas tömege a város felé. Egy óras menetelés után érték el a prefektura épületét, ahol Bastaki vezérigazgató, adott szavát betartva, már várta őket. S vezetés alatt mérnökökből, tisztviselőkből és munkásokból összeállított küldöttség kért kihallgatást Florian Zacharia vármegyei prefektustól.

Közbenjárást kérünk!

A prefektus azonnal fogadta a küldöttséget. Bastaki vezérigazgató maga mondotta el a brassói repülőgépgyártól függő egzisztenciák kérését. Úgy amint az alábbiakban következnek:

— A repülőgépgyár már a múlt év augusztusában válságba került. Az igazgatóságnak közel 300 millió lej adóssága volt, amivel szemben fennállott az állammal szemben mintegy félmilliárd követelése. Bukarestben azonban a legnagyobb indolenciával kezelték mindig az ország legnagyobb repülőgépgyárának ügyeit, amely teljesen a nemzetvédelem céljainak szolgálatában állott. A pénzügyminiszter ur kurtán-furcsán jelentette ki, hogy hagyjunk neki békét, mert ugyincsen pénze.

— Most — folytatta Bastaki vezérigazgató — prefektus ur előtt, mint a kor-

mány megbízott embere előtt tárjuk fel a gyár és a munkások aggasztó helyzetét. A munkások már 9 hét óta nem kaptak fizetést, május közepén a munkát is kénytelenek voltunk beszüntetni és most újabb két hétre nem merjük foglalkoztatni embereinket. Ma reggel ugyan ismét munkába kellett volna állaniuk, de

miután Bukarestben a legsivárabb nemtörődömséggel kezelték kéréseinket sürgetéseinket és intervencióinkat, az államkincstár már nem fizetett és a munka felvételéhez nincsen fedezet.

Arra kérjük prefektus urat, táviratozzon azonnal Bukarestbe és tárja fel a maga részéről is a gyár megbénított helyzetét.

— Jobb volna, ha a prefektus ur azonnal leutaznék a fővárosba, — szöjt közbe a küldöttség egyik munkás tagja.

Floria Zacharia prefektus, aki nagy izgalommal és megdöbbenéssel hallgatta végig Bastaki vezérigazgató előadását, kijelentette, hogy csak a jövő héten utazhatik Bukarestbe, miután épp most érkezett onnan vissza. De addig is táviratban interveniál a kormány illetékes tényezőinél s bukaresti útja alkalmával, amely a jövő héten lesz esedékes, Jorga miniszterelnököt is felvilágosítja

Hová költik a repülőbélyeg milliárdjait

— Hogy a nemzetvédelmi repülőgépgyártásra alapot teremtsen, a kormány megszavaztatta a repülőbélyeg kötelező használatáról szóló törvényt.

Milliárdok gyűltek be erre az alapra, amelyhez az ország minden egyes polgára hozzájárul. Mi azonban egy fillért sem láttunk belőle.

A repülőbélyegalapot kezelő intézmény eddig még soha el nem számolt arról, hogy mennyit jövedelmezett ez a kényszeradó.

A befolyó pénzt ismeretlen alapokra és obskurus célokra fordították, csak éppen arra nem, amire eredetileg rendeltették.

Maga a pénzügyminiszter az, aki felugrja és lábbal tapodja a törvényeket. Mi megakarjuk kapni azt, amivel nekünk az állam tartozik. Nem ultimatumképpen hangsúlyozzuk ezt a kívánságot, de alapot akarunk teremteni a békés alkuhoz és megegyezéshez. Tudjuk, hogy a prefektus ur intervenciójának sem lehet 24 óra alatt eredménye, s éppen ezért arra kérem a munkásokat, ne veszítsék el továbbra sem hidegvérüket és várjanak továbbra is nyugodtan és bizalommal. — Jogos kívánságaikkal teljesen egyet értek. Mert lehet, hogy az államkincstár más természetű kötelezettségeit nem tudja teljesíteni,

de a repülőgépgyárat fizetnie kell, mert erre biztos és más célra fel nem használható alapja van.

Ennek az alapnak a sorsáról kell sürgősen tiszta képet szerezni. Hová tüntek el a repülőalapra begyűlt milliók.

Florian Zacharia prefektus közbevetette, hogy a prefektura tisztviselői sem kaptak két hónap óta fizetést miért zugolódna tehát a repülőgépgyárnál?

— A helyzet kissé más — válaszolta Bastaki vezérigazgató. — A kinevezett tisztviselőknek legalább reményük van arra, hogy megkapják az elmaradt fizetést. De a munkás honnan várjon segítséget? Annak senki sem hitelez. És utóára lökni ilyenformán senkit sem lehet!

A prefektus újra ígéretet tett az intervencióra, mire a küldöttség eltávozott. A hatalmas tömeg ezután a sétátér megkerülésével a munkaügyi inspektorátushoz vonult, ahol Popea inspektor fogadta a küldöttséget. Bastaki vezérigazgató itt is intervencióra kért a felügyelőt.

— Mi sem kaptunk már hónapok óta

a brassói repülőgépgyár helyzetéről.

— Nem kívánjuk — folytatta előadását Bastaki vezérigazgató, hogy az államkincstár egyszerre folyósítsa az eddig elmaradt milliókat. De azt követeljük, hogy az adóssága egy részét sürgősen törlessze. A gyárat teljesen felelőtlenül alapították meg, anélkül, hogy a megfelelő alapról gondoskodtak volna.

A gyár azonban az ország minden részéből elhozatta a legkiválóbb szakmunkásokat, akik majdnem mind családos emberek. Ezek most kenyér nélkül állanak.

A kormány pedig semmit sem törődik ennek a nemzetvédelmi szempontból fontos és nélkülözhetetlen üzethez a sorsával s

jogszerű követeléseinek ellenében egy árva fillért sem hajlandó fizetni, pedig nem is olyan régen 15 millió lejt utalt ki segélyképpen a pénzügyi zavarokkal küzdő Jockey Club támogatására. Erre ugy látszik van pénz!

Ezután következett Bastaki vezérigazgató előadásának legszenzációsabb részlete, amely a vármegyei prefektus szobájának falain túl is bizonyára élénk visszhangot fog felverni:

fizetést, — válaszolta Popea inspektor.

Bastaki vezérigazgató utalt arra, hogy a repülőbélyegekből begyűlt milliókból kell fizetni a munkásokat. Az államélet minden területén mutatkoznak zavarok, csak éppen itt nem. Alap van rá, tehát tessék azt rendeltetéséhez hiven felhasználni.

— Meg kell mozdulni uraim, — mondotta a vezérigazgató. — Nem tűrhető tovább, hogy amíg tömegével halnak éhen az emberek, addig egyesek milliókat lopjanak a közpénzekből. Ha az illetékes hatóságok és más szakmák munkásai nem tesznek semmit, akkor a brassói repülőgépgyár elsőnek indítja meg a maga harcát és állandó tüntetésekkel irányítja magára a figyelmet.

A küldöttség ezután a munkügyi inspektorátustól eltávozott. Bastaki vezérigazgató, aki nagy odaadással és szolidaritással maga állt a munkásainak élére, a tömeg lelkesen megjelentette. A csendes tüntető menet ezután tovább vonult a város főbb utcáira. A munkaügyi inspektorátus előtt hirtelen egy táblát kerítettek, amelyre hatalmas betűkkel írták fel a romániai repülőgépgyártás legfájdalmasabb rejtélyét:

Unde e banul
Timbrului
de aviație?

Azaz: Hová tünt el a repülőbélyegek ára?

Ezt a kérdést nem a brassói repülőgépgyár 1000 munkása teszi fel csak. Erre a kérdésre Nagyrománia 18 millió adófizető polgára követel választ a vállvonogató Argetoianu pénzügyminiszter urtól.

A történeti hűség kedvéért meg kell jegyeznünk: A vármegyei prefektusok néhány nappal ezelőtt megtartott értekezletén Jorga miniszterelnök kiadta a nyílt parancsot: Meg kell akadályozni minden tüntetést amely fizetést, vagy nyugdíjat sürget.

A brassói repülőgépgyár munkásainak felvonulását nem állta el rendőri és csendőri kordon. Igaz, hogy az államrendet és a közbiztonságot nem zavarta meg semmiféle incidens. Az a nyílt kérdés tudniillik, hogy hová is tüntek el a repülőalap milliói, nem izgatja az állam felelős tényezőinek boldog, verőfényes tavaszi hangulatát.

— fz —

Kollekturánk 76146 számú sorsjegye a II. osztálynak május 24-én megejtett húzásán a főnyereményt

Lei 400.000 nyerte

TÓTH A. Sibiu, Str. Regina Maria 12. Telefon 468.

az államsorsjáték hivatalos főkollekturája.

Siessen sorsjegyszükségletét a szerencsés kollekturánál fedezni.

Hárommillió lej magánadóssága kergette halálba dr. Popper Ákóst, a nagyváradi Egyesült Bank vezérigazgatóját

Egy héttel ezelőtt megírta bucsuleveleit és tegnap este iróasztala előtt föbelötte magát

Nagyvárad, május 26. Szerdán este megdöbbentő öngyilkosság híre terjedt el Nagyváradon. — Dr. Popper Ákos, a nagyváradi Egyesült Bank és Takarékpénztár részvénytársaság vezérigazgatója

agyonlőtte magát és rövid szenvedés után meghalt. Dr. Popper Ákos szerdán délután hat órákor még részt vett a bank igazgatósági gyűlésén, amelyen szóba került Poppernek a bankkal szemben fennálló hárommillió lejes magánadóssága. A bank részvényeinek többségét képviselő Pincas bukaresti bankár exponense, Seican igazgató, kijelentette, hogy

a bank hajlandó leírni ezt a hárommillió lejt, feltételül azonban azt állítja, hogy Popper mondjon le a vezérigazgatói tisztségéről.

Már az igazgatói gyűlés alatt dr. Popper Ákos idegesen viselkedett, senki sem sejtette azonban, hogy milyen terveket forgat agyában. A gyűlés után dr. Popper még felment az Unió-klubba, ahol ebben az időben felesége is tartózkodott. Innen valamivel kilenc óra előtt távozott és — amint később megállapítást nyert — egyenesen a bankjába ment ahol dolgozószobájába vonult. A bankban ekkor csak a szolga tartózkodott, aki kilenc órákor revolverdörrenésre lett figyelmes. Azonnal a hang irányában sietett,

benyitott a vezérigazgatói szobába, ahol iróasztalára bukva állott fejével találta dr. Popper Ákóst.

A bankszolga azonnal telefonált a közelben lakó dr. Fischer Imre sebészorvosnak aki hamarosan a bankba sietett és intézkedett, hogy dr. Popper Ákóst szállítsák be a Zsidó-Kórházba. Itt azonban alig néhány órát élt az öngyilkos bankvezér. Éjfél előtt kiszendvedt.

Dr. Popper Ákos iróasztalán, amely előtt az öngyilkosságot elkövete, három levelet találtak. Ezekben bejelenti öngyilkosságát a hatóságoknak, kéri, hogy ne boncolják fel és bucsút vesz hozzátartozóitól.

„Félreállok, hogy megmentsem családomat az anyagi összeomlástól” — írja az egyik levélben.

Felesége az Unió-klubban vette hírül férje öngyilkosságát. Ajultan esett össze.

Budapesten élő leányát maga Ghica prefektus értesítette a tragikus eseményről.

A rendőrség megállapította, hogy dr. Popper Ákos még néhány héttel ezelőtt megírta bucsuleveleit, nyilvánvaló tehát, hogy készült az öngyilkosságra Csütörtökön lett volna a bank részvényeseinek közgyűlése, amelyet dr. Popper Ákos már nem akart bevárni.

A tragikus módon elhunyt bankvezér egyike volt már a békeévekben is a legkiválóbb pénzügyi kapacitásoknak. Élénk közéleti munkásságot fejtett ki s legutóbb is intenzíven részt vett a nagyváradi tőzsde megalapításában, amelynek előcsarnokából pénteken délelőtt fogják eltemetni. Hatvanéves volt.

Félórás véres verekedés a porosz tartománygyűlésen

Kommunista és hitlerista képviselők lámpákat, padrészeket és széklábakat vagdosztak egymáshoz

Öt kommunista, egy hitlerista képviselő és egy gyorsíró életveszélyesen megsebesült

Berlin, május 26. A porosz tartománygyűlés szerda délutáni alakuló ülése olyan hatalmas és viharos botrányba fulladt, aminőre a német parlamentáriszmus történetében eddig nem volt példa.

A kommunisták és a nemzeti szocialisták a napirend tárgyalása során úgy összeverekedtek, hogy csaknem félórán tartott közelharcuk után a Landtag ülésterme és folyosója valóságos csatatér képét mutatta.

A kedd délutáni megnyitó ülés után, amelytől korelnökként a hitlerista Littmann tábornok vezetett le és amely csupán a mandátumok leigazoltatására szorított, szerdán délután újra összeült a Landtag, hogy megválassza elnökségét és tisztikarát, azután pedig döntsön a különböző pártok által beterjesztett napirendi indítványok fölött. Az ülés rögtön az elején feszült légkörben kezdődött, amely némileg sejtette az elkövetkezendőket. Előbb ugyanis meglehetősen heves napirendi vita folyt le a hitleristák és a kommunisták között s csak azután került sor az elnökség megválasztására.

A német birodalom legtekintélyesebb tartománygyűlésének elnökévé Kerl nemzeti szocialista képviselőt választották meg, aki 416 szavazatból 264-et kapott. Az első aienök Widmar szociáldemokrata, a második Baumhof katolikus centumpárti, a harmadik pedig egy Hugenberg-féle német nemzeti párti képviselő lett.

Ezután került volna sorra Braun eddigi szociáldemokrata miniszterelnök utódjának megválasztása, de a napirendben ezuttal sem tudtak megegyezni. A beterjesztett indítványok indokolása során dr. Streissler nemzeti szocialista képviselő, egy bizottság kiküldését kérte, a bíraskodás revíziójának előkészítésére. Ezzel kapcsolatban Pieck kommunista nagyobb beszédet tartott, amelyben hangzott, hogy a bizottságra és a revízióra sem-

mi szükség nincsen, mert hiszen a bírák nagyrésze már amúgy is hitlerista, amint ez a nemzeti szocialisták és a kommunisták pártjaiban hozott ítéletek közötti kirívó különbségből is kitűnik. A bíróságok valóságos tömeggyilkosságokat végeznek a kommunisták körében, mondotta Pieck s eközben odakiáltotta a nemzeti szocialistáknak:

— Közletet rengeteg a gyilkos!

Erre a másfélszáznyi hitlerista csoportban óriási vihar keletkezett. Egyembereként ugrottak fel helyükről és a szónoki emelvényhez rohantak. Ugyanakkor azonban a kommunisták is ott termettek, hogy vedelmükbe vegyék képviselő társukat.

Eloakult dulakodás fejlődött ki, amelynek során az egyik kommunista képviselő arcuk ütött egy hitleristát.

A szociáldemokrata alelnök, aki ebben a pillanatban az ülést vezette, erre sietve elhagyta a termet, felfüggesztve az ülést. Ekkor vette kezdetét a tulajdonképpen verekedés, amely olyan szenvedélyessé vált, hogy ritkítja párját a parlamentáriszmus egész világtörténelmében is.

A hitlerista és kommunista képviselők felkapdoszták a lámpákat a gyorsírók asztalairól, letépték a padok tetejét, kitörték belőlük a lábukat, felkapdoszták a tintatartókat is s azokkal ütlegelték és hajigálták egymást.

Volt olyan képviselő is, aki egy egész képviselői széket hajított ellenfeleire. Nemcsak egymást, hanem több közbelépő szociáldemokrata képviselőt is véresre vertek.

Az ütközést befejezte után életveszélyes állapotban 5 kommunista képviselőt, egy gyorsírót és egy hitleristát a mentőknek kellett elszállítaniok a hadszíntérről, amely közben a baloldali folyosóra is áttért, ahová a csata vége felé a 162 nemzeti szocialisták sikertelenül kiszorították a kommunistákat.

A véres tiléstermi közelharc természetesen nagy izgalmat keltett a karzatokon is, ahol a két tábor hívei szintén egymásnak mentek s csak a rendőrség erélyes közbelépése tudta megakadályozni azt, hogy párhuzamosan hasonló verekedés kifejlődjék. Amikor fölénybe kerültek, a nemzeti szocialista képviselők rázendítettek indulójukra és ennek éneklése közben püfölték az ádázul védekező kommunistákat.

Az elnöki szoba valóságos segédhelyé változott át, mert a mentők itt kötözték be a sebesült hitlerista, kommunista és szociáldemokrata képviselőket s részestítették első segélyben közülük azokat, akiket aggasztó állapotok miatt kórházba kellett szállítaniok.

A két szélsőséges pártfrakció botrányos kezítésűjén után este összeült a Landtag szenior, tanácsa, amely egyébként még a verekedés előtt kimondta, hogy a legközelebbi ülésen a porosz miniszterelnök megválasztása céljából június 1-re hivatja össze. Ezen az újabb ülésen a szenior-tanács meghallgatta a háznagy jelentését a közelharc pusztításairól.

Kitűnt, hogy a verekedők a csata hevében szétrombolták a tartományi gyűlés üléster-

mének csaknem egész berendezését, különösen a világítási felszerelést.

A teremben romhalmaza maradt vissza a széttrött asztaloknak és padoknak, az állólámpáknak és tintaartóknak, úgy, hogy az ülésterem és folyosók rendbehozása jó néhány napot fog igénybevenni.

A szociáldemokraták parlamenti vizsgálóbizottság kiküldését kérték a verekedés ügyében, mivel egyik képviselőjüket súlyosan bántalmazták, a nemzeti szocialisták és kommunisták viszont azt hangoztatták, hogy nekik ez nem érdekük s hogy tekintsenek el ettől, mert így bevonódnék a rendőrség is. Miután a centrum-párti képviselők is az utóbbi fel-fogást osztották, a tanács úgy határozott, hogy a kérdésben véglegesen csak június 1-én dönt.

Különben a porosz parlament körében azt hiszik, hogy június 1-ig a rendkívül irgató hangulat ellenére is sikerülni fog e pártoknak megegyezniök az új kormány megalakítása ügyében. A centrum és a hitleristák közötti tárgyalások ugyan még nem vezettek eredményre, mert Brüningék maguknak követelik a belügyi tárcát, amihez a náci nem akar hozzájárulni.

A szökevény fegyenc marosvásárhelyi érvényesülése és bukása

Hat hónapig mint ékszer-szakértő működött a székely fővárosban egy szélhámos

Marosvásárhely, május 26. A marosvásárhelyi rendőrség az ottani ügyészséghez érkezett megkeresésre szenzációs letartóztatást eszközölt.

Egy régóta körözött szökött fegyencet fogott el, aki megszökeése után végigszélhámoskodta Erdély nagyobb városait s Marosvásárhelyen is már hat hónap óta élt, mint a polgári társadalom egyik megbecsült alakja.

Hat hónappal ezelőtt költözött a székely fővárosba Kelemen Jenő ékszerész, aki elmesélése szerint valamikor jobb időkben is látott, előkelő ékszerkereskedő volt s csak a gazdasági körülmények miatt volt kénytelen elhagyni régi üzletét. Az ékszerek terén nagy szakértelmet árult el s miután sikerült neki befurakodnia a jobbmódu polgári családokba is, értékes ékszereket állalt el bizományba, azzal, hogy azokat a megfelelő helyeken értéküknek megfelelően adja majd el.

Egyik megbízója, aki nagyobb értékben adott át neki ékszereket értékesítésre, a napokban gyanút fogott. Érdeklődött a bizományba átadott ékszerek után, de Kelemen Jenő kivágta magát azzal, hogy a mai gazdasági körülmények között nehéz jó bevételt találni, ő pedig nem akarja elveszteni az ékszereket. A megbízója gyanúja azonban ezzel nem oszlott el, mert feltűnő volt neki, hogy a szegényen érkezett ékszerész milyen nagylábon él. Megpróbálta visszaszerezni az átadott ékszereket, Kelemen azonban következetesen megfedkezett arról, hogy magá-

hoz vegye őket. Így aztán megtörtént, titokban, a feljelentés. Történetesen ebben az időben érkezett a marosvásárhelyi ügyészséghez egy Körözölevél, amely szerint bizonyos szökött fegyenc, aki a nagyenyedi börtönből szökött meg s akinek a valódi neve Marian Jenő, Nagyenyeden, Kolozsváron és Temesváron többrendbeli ékszereslást követett el.

A körözölevélben között személyleírás és a gyanubavett Kelemen Jenő személyleírása annyira talált, hogy a rendőrség jónak látta ebben az irányban is gyorsan bevezetni a nyomozást, ami sikerrel is járt.

A kolozsvári és temesvári rendőrségtől, valamint a nagyenyedi börtön igazgatóságától beszerzett adatok alapján minden kétséggel kizáróan sikerült megállapítani, hogy a marosvásárhelyi család azonos a körözött szökött fegyencel.

Természetesen nyomban letartóztatták és vallatni fogták.

Kelemen Jenő nem tagadott sokáig. Beismerte, hogy a valódi neve Marian Jenő és valóban azonos azzal, akit a temesvári és kolozsvári rendőrség is köröz. Marosvásárhelyen hét ízben gyakorolta régi „mesterségét”, kielégítő sikerrel. Csak azt sajnálja, hogy nem volt óvatosabb. Abban a pillanatban, amikor az egyik megbízója gyanakodni kezdett, neki már meg kellett volna lépnie Marosvásárhelyről. Sajnálta azonban ottahagyni ezt a kedves párost, amelyben olyan szép hat hónapot töltött. Azt hitte, hogy néhány hétig még nem történhetik baja s ez a hite lett a veszté.

11 évi súlyos börtönt kapott Vulpeanu táncosnár

Az ügyész: Sajnálom, hogy Romániában eltörölték a halálbüntetést

Kolozsvár, május 26.

Vulpeanu Augustin beszercei táncosnár bűnyűjében a kolozsvári törvényszék Hossu dr. tanácsa csütörtökön délelőtt tartotta meg a tárgyalást és az izgalmas tárgyalások sorozata után kihirdette az ítéletet, amely a beteges hajlamu embert súlyos büntetéssel sújtotta Flaviu Greavu diák meggyilkolása miatt.

A mai tárgyaláson Colfescu ügyész mondotta el hatalmas vádbeszédét. Kijelentette, hogy

birói és ügyési pályafutása alatt olyan elvetemült bűnözőt még nem látott, mint aminő Vulpeanu Augustin.

Pszichológiai és krimanológiai adatok alapján jellemezni igyekszik Vulpeanu egyéniségét, boncolja azt a természetlen viszonyt, amely a gyilkost áldozatával összefűzte.

— Az Erdélyben érvényes régi magyar

törvények az effajta kéjgyilkosságra — mondotta az ügyész — halálbüntetést írnak elő és sajnálom, hogy Romániában eltörölték a halálbüntetést. Az ilyen parancsokat ki kellene irtani a társadalmi testéből.

Vádbeszéde végén életfogytiglani kényszermunkát kért Vulpeanu Augustin, aki cinikusan, kihívóan és mosolyogva ült a vádlottak padján.

Colfescu után Giurgiu János dr tartotta meg többórás védőbeszédét, amely egyike volt leghatásosabb védőbeszédének.

Ezután a bíróság ítélethozatalra vult vissza s hosszas tanácskozás után kihirdette az ítéletet, amely Vulpeanun kéjgyilkosság miatt

11 évi súlyos börtönre ítélte. Az ítélet ellen Colfescu ügyész súlyosbitásért, a védelem enyhítésére felelt.

BRASSO „Modern Mozdó” Telefon 518

Ma, csütörtöktől különlegesen speciális filmesemény!

A híres kínai filmprimadonnával!

Anna May Wong és a nagyszerű Sasseu Hayakawa -al

„A mandarin leánya”

Uj zsurnal. — Az előadások kezdete: 5 1/2, 7 1/2, és 9 1/2-kor. — Rendes, olcsó mozhelyárak

»MINDEN RENDBEN VAN, FEDÁK SÁRI ELHAGYTA A ROMÁN HATÁRT«

Írta: Fedák Sári

Budapest, május 26.

Elővettem a szalonnázó bicskámát, le-
kanyarítottam egy karaj kenyeret, levág-
tam egy darab szalonnát, egy darab vas-
tag szalámit és farkas étvággal enni kezd-
tem. Egyedül ültem a kis hálókocsi-ket-
recében. Mosolyogtam, ettem és gondol-
koztam. Édes érzéssel töltött el utolsó
estém emléke, mikor is a „Velem törté-
nént...” előadásom után a közönség nem
akart leengedni a színpadról. Tükön ál-
lottam, mert vonatom éjjel negyedegy-
kor indult és én még féltizenkettőkor a
színpadon álltam. Három óra hosszat
álltam a színpadon és be nem állt a szám.
Végül megkérdeztem:

— A Jóisten szerelmére!... Nem unják
még?
Az egész ház visszakiáltott: Nem! Mi-
kor láttam, hogy több kettőnél és le fo-
gom késni a vonatomat, szépen, illedel-
mesen előmentem és ezeket mondtam a
közönségnek:

— Nagyon szépen kérem, hogy ne tap-
soljunk már tovább. Lekésem a vonato-
mat. En ma éjjel... Kolozsvárra utazom.
Az utolsó szavaknál felszökött a szí-
vem a torkomba és elfulladt a hangom.
Mert nem tudja azt senki, hogy mit je-
lentett ez a pár szó, hogy „Erdélybe uta-
zom”. Évek óta folyt Bukarestben a
„diplomáciai” tárgyalás, hogy beenged-
jenek-e vagy sem. A vége mégis csak az
lett, hogy a bukaresti Rapid egyik háló
fülkéjében ültem és szalámit vacsoráztam.
Mikor a vonat indulni kezdett, inte-
gető barátainak azt kiáltottam: — A
vizionlátásra, hétfőn! Remélem, mind
itt lesztek érkezésemnél! Visszaorditot-
tak, hogy ne fessek a ördögöt a falra,
mert még beteljesedik. Hát beteljesedett.
Azt ugyan nem gondoltam egy percre sem,
hogy rendőrökkel fognak kitoloncolni
Erdélyből.

Hogy milyen érzésekkel érkeztem meg
Kolozsvárra, azt nehéz volna most itt be-
likkébe foglalni. Hang, szó, sziv, lélek kel-
me hozzá, nem pedig hideg, nyomtatott
betű. Hangtalanul bandukoltam az utcán.
Kis társaságom csendesen jött mellettem.
Még a beszéddel sem akartak zavarni,
mert azt hitték, hogy fáradt vagyok az
uttól. Én nem az uttól voltam fáradt, de
az étlettől. A sorstól voltam fáradt a ko-
lozsvári utcákon. Ugy vettem lélegzetet,
mintha egy mázsás kő nyomta volna a
mellemet. Az én Kolozsvárom...

En a Gondviseléstől voltam görnyedt a
kolozsvári utcákon és ha néha az ég fe-
lé néztem, akkor én Istennel beszélget-
tem. Ezt a beszélgetést azonban senki
sem hallotta. Amit hallottak tőlem, ab-
ban egyetlen szó, egyetlen hang nem volt,
melybe belekapaszkodhatott volna bár-
ki is. *En nem azért mentem, hogy szit-
sam a paraszat. En azért mentem, hogy
megteremtsem azt a barátságos légkört,
melynél fogva minden évben egyszer le-
mehetnek pár hétre, semmi egyébért, csak
hogy szerény tehetségemhez mérten se-
gítsék az erdélyi magyar színészet élet-
benmaradásának. Mert esküszöm, hogy
nekem nagyobb és erősebb szívbéli
ágyam ez a kérdés, mint a magyar kor-
mányának. Szavakkal ki nem fejezhető a
fontossága annak, hogy Erdélyben ne
szűnjék meg a magyar szó a színpadon;
az egyetlen helyen, ahol még nyilvánosan
magyarul beszélni megengedték. Ebből a
halálból aligha volna feltámadás.*

Lehajtott fejjel irtam a rengeteg auto-
grammot a mosolygó ifjúságnak. Megha-
tottan vettem át a boldogan felém nyuj-
tott virágokat. Legtöbb közöttük fuchsia

volt, melyet gyermekkoromban Beregben
„Jézus szívének” nevezünk. Csupa ró-
zsaszínű sziveket hoztak felém a kolozs-
vári utcákon és ahány ember elment
mellettem, valamennyi megkérdezte:

— Miért nem halljuk soha a rádióban?

Erre én feleltem valamit, de azt nem
irhatom le, mert félek, hogy akkor még
Magyarországból is kizsuppolnak.

— Fedák Sári!... írjon erre a három
kártyára valamit. Szeretném, ha három
gyermekem halálom után örökségképpen
megtalálná és örülne neki.

Ezt egy református lelkész mondta. Ezt
tiz ember hallotta. Különben magam is
azt mondanám, hogy fantázia szülemé-
nye az egész.

Egy mély gyászban levő hölgy nagy
csomó tulipántot hozott. Zokogva mon-
ta el, hogy ezelőtt hat hónappal meghalt
az édesanyja. A halálos ágyán ezeket a
szavakat mondta a lányának:

— Ha egyszer mégis eljönne Fedák
Sári Erdélybe... te légy az első, ki virá-
got viszel neki. És mondd meg neki, hogy
nagyon szerettem.

Két olyan harminc-harmincöt éves ur
jött velem szemben. Megállnak, megeme-
lik a kalapjukat. Azt mondja az egyik:

— Isten hozta. Megismertem a két szép
kék szeméről.

— Gyermekem... nekem nincs szép
szemem, sohasem is volt. Nekem nincs
kék szemem. Talán valamikor régen kék
volt. Most már kopott és szürke. Hálásan
köszönöm, hogy a szeretet szemüvegén
keresztül szépnak látja és kélnék.

Második nap nagy izgalom volt a szin-
ház tájékán. Csak nehezen tudtam ki-
szedni belőlük, hogy a temesvári „Cu-
rentul” című ujság valami rettenetes tá-
madó cikket irt ellenem. Lefordítottam
magamnak, hát majd megrepedtem a ne-
vetéstől. Azt irták rólam, hogy a legve-
szedelmesebb revizionista vagyok... Ezen
még nincs nevetni való. De ugyanabban
a cikkben azt irták, hogy vörös pacsirta
vagyok... Ezen sincs nevetni való. Leg-
feljebb azon, hogy milyen fufangosak,
hogy ezt a kettőt nyugodtan össze tud-
ják egyeztetni. De még ezen sem tudtam
volna olyan jót nevetni. A hahota akkor
tört ki belőlem, mikor ezeket a szavakat
olvastam: — „Három magyar aggastyán
van Magyarországon: Az egyik Apponyi
Albert, a másik Rákosi Jenő és a har-
madik Fedák Sári.” Nagyon jót nevet-
tem. Csak később halkult el a nevetésem,
mikor is a kollégáimnak mondtam:

— Szegény, drága Jenő bácsi már nincs
többé. Kettőn maradtunk Apponyival.

Szavamra, hálás vagyok annak a vi-
lághírű írónak, aki ezt a „Három az Ag-
gastyán” viccet kitalálta és amely vicc, te-
kintettel szerzője világhírére, már bejár-
ta az egész amerikai sajtót. Sohasem hit-
tem volna, hogy vénségemre ilyen finom
társaságot nevezhetek a magaménak.

Most itt ülök a szentlőrinci vityillóm-
ban, sétálgatok a nagy fák alatt és tünö-
döm. Most aztán van min tünödni. Tünö-
döm az erdélyi magyar színészet... a
Janovics kicsorduló könnyein... a színé-
szek hamuszürke arcán... a detektívek tö-
megén... Tünödöm azokon a rendes ro-
mánokon, kik európai nivón állanak, ezek
között elsősorban van Eugen Bianu, aki
minden lehetőt elkövetett az ügy érdeké-
ben... a budapesti román követségen is
tünödöm... szintén európai emberek... mi-
lyen kellemetlen lehet most lesütni a
szemeket és azt gondolni, hogy: Ezek
most ebben az országban mirőlünk azt
gondolják magukban, hogy: Balkán... Ez

rossz lehet... Sajnáltam őket, mert velem
nagyon rendesen viselkedtek.

A legtöbbit azonban azon tünödöm,
hogy 1914-ben a Pálffy-ren laktam és
egy szép vasárnap azzal rontott be hoz-
zám a házmesterné, hogy azonnal men-
jek át a Pálffy-téri Radetzky-laktanya-
ba, mert most hozták az első transzport
sebesültet a harctérről és azt látni kell,
mert az rettenetes. Átmentem. Három-
százhetvenketten érkeztek. Kedves és
nagyrabecsült Róthbart József főorvos
ur... olvassa-e ezeket a sorokat?... A be-
beteg szalmazsákokon nyögtek, min-
den néven nevezendő lepedő és takaró
nélkül... Csajkákból ettek az Istenadták
kézzel kelkáposztát. Hét rendkívül súlyos
sebesült volt közöttük, kiket azonnal ope-
rálni kellett. A kezeimet tördelve, kér-
tem a derék Róthbartot, hogy hát men-
jünk és operáljuk őket! Azt a feleletet
kaptam, hogy, sajnós, a világon semmi-
jük sincsen és ezek a szegények így való-

színűleg nem lesznek megmenthetők. Ez
volt az első stációja annak, hogy belevá-
gtam magam abba, hogy a Radetzky-lak-
tanyából egy ötszáz személyes, kitűnő
kórház lett. Koldultam, veszekedtem, or-
ditottam, könyörögtem, káromkodtam...
de a kórház remek lett. Abban az időben
nekem hatvanezer megtakarított arany-
koronám volt. Mennyit kellett ezért be-
csülettel dolgozni, lihegni, kitáncolni a
szívemet a helyéről! Egy egyedülálló és
verekedő asszonynak a tisztességes uton
megkeresett hatvanezer koronáját emész-
tette fel a műtő, a bicskák, a röntgen, a
sterilizáló készülékek, a pincébe berende-
zett fürdők, a villany bevezetése és ki-
tudná most mindazt felsorolni, amit ebbe
a feneketlen kutba dobáltam. En erről
eddig soha, de soha nem beszéltem. Pe-
dig már idom lett volna hozzá. Elég régen
volt. Most sem beszéltem volna róla... csak
valahogy mégis muszáj...

Engem Erdélyből annak az embernek
a keze dobhatott ki, akül én ebben a
kórházban, mint erdélyi magyar kato-
nát testvéri szeretettel ápoltam, átkö-
töttem a sebeit és aggódva lestem a lá-
zas lélegzetét.

Ebben az egész dologban engem a saját
szerény személyem nem érdekel. Egy em-
ber, csak egy ember. Nem fontos. Engem
egyesegyedül csak az ügy, amiért oda-
mentem, az erdélyi magyar színészet ér-
dekel. Ismétlem és hangoztatom, hogy
jobban, mint az illetékes köröket.

— Minden rendben van. Fedák Sári el-
hagyta a román határt.

Mobiloil

egyét jelent az üzembiztos, időelőtti javítástól mentes, egyszóval
takarékos, gazdaságos autózéssel. Ezt a Mobiloil használata
teszi olcsóbbá, nem pedig magán az olajon való megtakarítás.

VACUUM OIL COMPANY S. A. d. R.

Jön:

UFA

Jön:

Mint műsorkiegészítés:

Egy németnyelvű vigiáték-sláger:

Mint műsorkiegészítés:

GOETHE-EMLEK-FILM

a nagy költő halálának 100-ik évfordulója alkalmából
Szenzációs kiegészítő műsor.

NEM VAGYOK AZONOS

Kurt Bois
a berlini Reinhardt-színház híres és kedvelt komikusával.

Hírek

— VEDEKEZÉS A GYERMEKRABLÁSOK ELLEN. Havemeyer Frederic amerikai milliommós radikális lépésre határozta el magát, hogy családját a gyermekrablók kísérleteivel szemben mentesítse. Megvásárolt Angliában egy vidéki kastélyt, amelyben ezidő szerint három éves fiauskája további nevelésben részesül. Amerikai gonosztevők csecsemőkorában már elrabolták egyszer a gyereket és csak nagyszüregi váltásdíj ellenében adták vissza. Maga Havemeyer is előbb-utóbb végleg elhagyja Amerikát, ahol, szerinte, a korrupció minden vonalon elhatalmasodott.

— A NAGYBÁNYAI KOMMUNISTA PERNEK CSAK EGYETLEN ELITÉLTJE MARADT FOGVA A TÁBLAI TÁRGYALÁS UTÁN. Nagyváradról jelentik: A nagyváradi Itélőtábla ma tárgyalta másodfokon a nagy-el. Az erős tempóban fellendülő atlétika teközől tizenhét felmentett és csupán egyetlen vádlott, Berindán János büntetését tartotta fenn, de ezt is egy évről négy hónapra szállította le. A felmentetteket azonnal szabadlábra is helyezték, noha az ügyész a táblai verdikt ellen felebbezett.

— BESZÉLŐ ÓRA. A párisi csillagvizsgáló tornyán beszélő órát helyezték el. Az óra minden negyedórát messze hallhatóan bemozd, egy elmésen konstruált szerkezet segítségével, amely grammofoonlemezekkel van összekapcsolva. A beszélő óra a párisi telefonhálózattal van összekötve. Minden távbeszélő előfizető negyedóránként felhívhatja az órát és meghallhatja a bemozdott időt. Az óra éjjelnappal beszél s a huszonnégy óra minden negyedórát bemozdja.

— BETÖRŐKNEK CSAPTAK FEL A MÓDOS GAZDA-GYEREKEK. Tudósítónk jelenti: Dicsőszentmártonból: Mult évi októberben Balázstelken ismeretlen tettesek vakmerő betörést követtek el. Feltörték Ábrahám Vilmos vajgyáros raktárát és elemelték 150 kiló vaját. A betörés azért is nagyon kellemetlen volt a gyárosnak, mert szállítási kötelezettsége volt, aminek így nem tudott eleget tenni. Bosszúságában 3000 lejt tüzött ki a tettesek kézrekerítéséért, jutalomként. Háromezer lejt nagy pénz, az egész falu megröszdült érte. Eredmény mégis csak most lett a lázás kutatásból. Valaki besugta a tettesek nevét, mire a rendőrség négy fiatalkorú tartóztatott le. A letartóztatottak bevallották bűnüket. A lopásból semmi hasznuk nem volt, vissza is akarták vinni a raktárba a vaját, de a jutalom az egész falut megbojgatta s így mozdulni sem mertek. Egyideig a szénakazalban rejtették el a haszontalan zsákmányt, aztán a Küküllőbe dobták. Jellemző, hogy a tettesek a falu első gazdáinak gyermekeiből kerülnek ki. És az is jellemző, hogy a gazdák nem akarják megfizetni a vajgyáros kárát, inkább zárják be a gyermekeket. Így aztán Ábrahám Vilmosnak a káron kívül még háromszor lejtje került az, hogy mindenképpen kíváncsi volt a tolvajokra.

— MAROSMEGYEI HIREK. Tudósítónk jelenti: A Görgényi havasokban, Laposnya mellett, ahol a néhai Rudolf trónörökösnek volt vadaskastélya, erdőtüz támadt és a kincstári területen két holdnyi fenyőerdő teljesen leégett. A vizsgálat megállapítása szerint a tüzet az iparvasút mozdonyából kiugró szikra okozhatta. — Becze István gyermekosztályos adóvégrehajtó kétrétegbeli szakkasztás vétsége miatt került a tábla elé. Az első ügyben a tábla a törvényszéktől kioltott 1 évet 1 hónapra, a másodikban a 10 hónapot 5 hónapi fogházra szállította le.

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. Az elmúlt 24 órában egész Közép-Európa fölött változó felhőzet mellett, meleg és derűs volt az időjárás, bár helyenként záporok, Lengyelországban pedig viharok is voltak. Prognózis: Átmeneti hőemelkedés várható, változó felhőzetrel s különösen nyugaton délutáni zivataros esőkkel.

Helyreáll a román-magyar sportbéke

A belügyminisztérium megnyugtató nyilatkozata

Budapest, május 26
A Magyar Testnevelési Főiskola növendékeinek elmaradt romániai turnéja — miután a román hatóságok tudvalevőleg megtagadták tőlük a beutazási engedélyt — még mindig élénken foglalkoztatja az illetékes köröket. A román belügyminisztérium állambiztonsági osztálya most azután közölte a Magyar Testnevelési Főiskolával, hogy a beutazási engedélyt csupán azért ta-

gadták meg, mert nem hivatalos úton, hanem magánúton és elkésve nyújtották be.

A magyar-román sportközvetlét a román hatóságok készséggel támogatják és a beutazást szívesen megadják. Értesülésünk szerint

a Magyar Testnevelési Tanács ezzel az ügyet elintéztnek veszi úgy, hogy a román-magyar sportbéke helyreállítottnak tekinthető.

— A SZATMÁRI MINTAVASÁR. Szatmári tudósítónk jelenti: A városi interimár bizottság elhatározta, hogy Szatmáron, szeptember hó folyamán, országos jellegű mintavasárt rendez. Tekintettel arra, hogy Szatmár az északi határszélen és három ország határalakozásánál fekszik, minden valószínűség szerint a mintavasár nagyon látogatott lesz. Az érdekeltek a közel napokban kezdik meg a mintavasári előkészületeket és azt remélik, hogy azon a esch ipar és mezőgazdaság is erősen képviselteti majd magát.

Junius 15-re tüzték ki a Matuska-per főtárgyalását. Bécsből jelentik: Az országos törvényszék a Matuska-per főtárgyalását junius 15-re tüzte ki. A per előreláthatólag junius 18-ig fog tartani. A tárgyaláson megjelentek számos osztrák, magyar és német pszichológus.

— MAGYAR NAP BRASSÓBAN. A junius 5-i Magyar Nap-ot rendező 4 brassói magyar egyház tegnap este együttes propaganda-gyűlést tartott a róm. kath. iskola volt rajztermében. A gyűlésen mind a négy egyház hívei szép számban jelentek meg és jeléül annak, hogy a Magyar Nap eszméje a legszélesebb körökben megértésre és tetszésre talált. A gyűlést Péter Antal dr. apátplebános beszéde nyitotta meg. Ezután egymásután szó-láltak fel: Szele Béla dr., Dániel Viktor, Kovács Lajos, Szabó Béni, Nikodémusz Károly, Csia Pál, akik valamennyien a Magyar Nap eszméjével foglalkoztak és az összetartásra, egymás megismerésére, szeretetére és megbecsülésére buzdították a város magyarságát. Jellemző volt a László József és Lőrincz István polgárok felszólalása, akik örömmel köszöntötték a négy felekezet összefogását és a nép háláját tolmácsolták a nagy kezdeményezésért a vezetőségeknek. A propaganda-gyűlés tárgyalta az ünnepségek programját és a szükséges teendőket és azzal a szent fogadalommal ért véget, hogy minden brassói magyar meg fogja tenni kötelességét.

— VEDEKEZÉS AZ AUTÓSŐFFÖRÖK MEGTAMADÁSA ELLEN. A nagyvárosok bérautósőfförjei ellen egyre gyakrabban követnek el rablótámadásokat. Most egy berlini kömüeszmester hathatós védekezési módot eszelt ki. Az utas, aki éjjel az autóbába száll, köteles a nevét és címét egy előre elkészített papirtombre írni. Irás közben ujjlenyomatát is hatrahagyja a tombbón, amelyet azután a sőfför egy titkos kulccsal zárható kazettában őriz meg. Ilyen módon támadások esetén értékes adatok birtokába juthat a rendőrség. A találmány Berlinben már üzemben van.

— HAMIS ADÓNYUGTAK SZINÉRVARALJÁN. Szinérváraljai tudósítónk jelenti: Szinérváralján a kiszállt bizottság megállapította, hogy az adóhivatalban hamis könyvelés folyik. A felek arról az összegről kaptak adónyugtát, amelyet fizettek, ezzel szem-

ben a könyvekben kisebb összegű fizetést vezettek be. A rovancsolás eddig kilencven ezer lej hiányt állapított meg. Stán Pál, a szinérváraljai adóhivatal főnöke tagadja a terhére róit bíncselekményt, de elismeri, hogy a pénztárban hiányok vannak. A hiányokat azonban, — gazdag családjá lévén, — pótolni akarja. A szatmári pénzügyigazgatóság ma táviratilag jelentette ezt az adócsalást a pénzügyminiszternek és kérte, hogy Stán Pált állásától ugyancsak táviratilag függesztesse fel.

— HIREK A NAGYKÓHAVASRÓL. A Brassói Turistaegyesület nagyköhavasai turistaházát állandóan nagy közönség látogatja. A román husvét alatt több mint hatszáz, a legutóbbi vasárnap több mint háromszáz keresték fel. Az imént bezárult bukaresti turistikaiállításon a B. T. E. által kiállított nagyköhavasai felvételek, grafikai táblázatok, domborművek és prospektusok nagy érdeklődést kellettek. A Sipoly-völgyben levő nagy-szerű vízesés héltérás útja ismét járható, miután a megrongált létrákat az egyesület újakkal pótolta. — A hatóság törvény alapján megbünteti mindazokat, akik a havasokon hat szál királyrózsánál és hét szál havasi rózsánál többet szednek.

— FRANCIA ELŐADÁS A MODERN NŐRŐL. A brassói francia kör e hó 28-án, szombaton délután 6 órakor a Saguna-liceum dísztermében előadást rendez. Fayon asszony, a marosvásárhelyi francia leányiskola igazgatónője, egyébként vegyész-mérnök, a modern leányról és a modern asszonyról fog beszélni.

— HÁZASSÁGI IGÉRETTTEL — AUTÓ-TAXIT CSALT KI MAGÁNAK. Temesvárról jelentik: Bissinger Anna harmincegy éves temesvári eselédány feljelentést tett a temesvári ügyészségnek Eberling aradi söfför ellen, aki házasságot ígért neki és acéllal kicsalta tőle megtakarított pénzét, azzal, hogy autótaxit vesz érte és majd annak jövedelmére alapítják jövőjüket. A hiszékeny leány át is adta a pénzt Eberlingnek, aki meg is vette az autót, többet azonban nem nézett „jövendő párja” felé. A leány megtudta most, hogy Eberling Aradon fuvaroz, az összekuporgatót pénzen vásárolt kocsival és kérte az ügyészséget, hogy a kocsit foglalja le. Az ügyészség megindította Eberling ellen a vizsgálatot.

— VÁRJ, VÁRJ, SZEGÉNY NYUGDIJAS! Temesvárról jelentik: Az itteni pénzügyigazgatósághoz ma hatmillió lej érkezett, azzal az utasítással, hogy abból az összes minisztérium alkalmazottak, továbbá a papok és tanítók elmaradt májusi fizetésének a félhónapra eső részét fizessék ki. A nyugdíjasoktól az utasításban egy szó sem esett. A hatmillió lej érkezésének híre mindazonáltal közel kétszáz főnyi nyugdíjas verődött össze a pénzügyigazgatóság előtt, ahol azonban közölték velük, hogy — most ujólag nem kapják meg járandóságukat.

— BELEŐRÜLT EGY GYLKOSSÁG LÁTÁSÁBA. Bukarestből jelentik: A regáti Comrát nevű városkában Serbinov asszony,

egy fiatal kereskedő felesége, szemtanuja volt annak, amidőn egy Moraru nevű legény nyílt uccán leszurta haragosát, Cara Sándort. A véres látvány annyira hatott a fiatal asszonyra, hogy idegsokkot kapott, majd beleőrült a szörnyű látványba. Szenvedése rövid ideig tartott, — tegnap, teljesen legyengülve meghalt.

— VESZEDELEMBEN A NOTRE DAME SZÉKESEGYHÁZ. A párisi városi laboratórium igazgatósága megállapította, hogy a köemlékek és a székesegyház homlokzatai, mint például a Notre Dame-nál, a legutóbbi félszázadban erősebb nyomait viselik a légköri befolyásoknak, mint a korábbi századokban. Az igazgató ezt annak tulajdonítja, hogy a modern nagyvárosokban egyre több benzint és más olajokat használnak. 1890-ig egyáltalán nem tudtak semmit sem arról az ártalmas behatásról, amelyet ezek az anyagok a köböl való műemlékekre gyakorolnak. Most aztán szakértők bizottsága ült össze, hogy a védekezés módját megállapítsa.

★ Asszonyok új és fontos egészségügyi utmutatója jelent meg a magyar könyvpiacra, szerzője a Teleiai főorvos dr. Földes Lajos, kinek nevét „Orvos tanácsok fiatal asszonyoknak” c. műve már ismertté tett. A női betegségekről megismerése, védekezés című most megjelent új műve hiánypótló és az ezévi könyvpiac nagy eseménye. E mű szerzője több mint három évtizedes gyakorlattal rendelkezik és e három évtized gazdag tapasztalatait bocsátja legújabb művében a nők rendelkezésére. Mindaz, amit a női betegségekről tudunk, kell egyszerű, világos, a legkisebb részletekre is kiterjedő pontossággal kapjuk meg oly módon, hogy már a megbetegedett azonnal tudja, mit kell tennie, az egészséges pedig hogyan őrizheti meg továbbra is legnagyobb kincsét, az egészségét. A munka a női betegségek minden fajtáját tárgyalja, különös részletességgel tér ki azonban azokra, melyek a legjobban elterjedtek és melyektől a nők, — sajnos joggal — a legjobban rettegnék. E művet minden nőnek, akár egészséges, akár beteg, a legnagyobb figyelemmel kell elolvasnia, értékes tanácsait megiszivlelnie, a könyvet terjeszténi. A mű megjelenté hézagpótló, értéke az általános egészség érdekében felbecsülhetetlen. A gyönyörű kiállítású, gazdagon illusztrált munka ára csak 102 lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

Adósság és kamatleszállítást kér Magyarország?

Bukarest, május 26.
Párisból ideérkező jelentés alapján a Román Nemzeti Bank napi buletinje az a hirt közli, hogy Magyarország külföldi hitelezőinek ajánlatot készült „ennel adósság és kamatleszállítás ügyében.

A jelentés szerint Magyarország kérni fogja, hogy a külföldi hitelezők engedjék el az adósságok 20 százalékát, a kamatot pedig — lényegesen — csökkent-sék.

A magyar bankoknak adott rövidlejártu kölcsönök tekintetében Magyarország egy olyan megoldást fog ajánlani, hogy ezt a kérdést, illetőleg a visszafizetését egy külön speciális egyezmény alapján rendezzék.

Ha ezeket az engedményeket a külföldi hitelezők megadják, úgy Magyarország rövidesen helyre áll a normális pénzügyi állapot.

KACSKES SÜTEMÉNY KÉRJEN MINDENÜTT VEKNI KENYÉR

Asira (Apolló) Mozdó BRASSÓ. Telefon 546.
Közkívánatra még csütörtökön és pénteken fut 5-7-ig és 7-9-ig a
BERGE IN FLAMMEN
(CSÁSZÁRVADÁSZOK)
című film.
Szombaton kezdődik:
SCHATTEN der MANEGE
(CIRKUSZ-DRÁMA) című nagy film vetítése.
A főszerepekben: Liane Haid, Trude Berliner és Alphonso Fryland.
Egy valóságos szuper-sláger.

Képek az elmúlt hét eseményeihez

1. Endresz György, a szerencsétlenül járt magyar repülő utolsó arcképe. 2. Löbkcovics herceg, aki a nemzetközi autóversenyen járt szerencsétlenül. 3. Piccard vezetésével teherautók Brüsszelbe szállítják a sztratoszféra-gépet. 4. Gróf Saitó, Japán legújabb miniszterelnöke. 5. Schirakava generális, aki az emlékezetes bombamerénylet alkalmával szerzett sebeibe most belehalt.

*** VAN EGY SZER** a menstruációs fájdalom azonnali megszüntetésére. Ez az Algocratina. Már 10 perc után mutatkozik hatása a híres preparátumnak. Teljesen ártalmatlan bármely korban lévő lányok és asszonyok számára. (be)

— Gyilkolt a villámcsapás. Karánsebesről jelentik tudósítónk: Hosszantartó nagy zivatar vonult el Karánsebes fölött, miközben a villámcsapások sűrűn érték egymást. A város határában elterülő legelőn két parasztasszony marháit legeltette s minthogy nem volt hova menekülniök, szorosan egymáshoz húzódván állták a zivatart. Kevés idő múltán egy villámcsapás épen az egymáshoz bujt két asszonyt érte, akik közül az egyiket azonnal agyonsújtotta, a másikat pedig súlyosan megégette.

— Jubiláló ipartársulat. Kézdivásárhelyi tudósítónk jelenti: A város közéletének egyik jelentős és legtöbb tagot számláló egyesülete, a Vegyes Ipartársulat május 29-ikén, vasárnap délután üli meg fennállásának tíz éves évfordulóját. Ez alkalommal diszkozyülés lesz, amelyen ünnepelni fogják az agilis vezetőséget, melynek munkája révén az ipartársulat számos ágazatát építette ki, így többek között megteremtette a temetői segélyegyletet is. Ezenkívül azonban az ipartársulat mindig hallatta a szavát, valahányszor az iprosság sérelmeiről volt szó.

— 12 BIBOROS, 217 ÉRSEK ÉS PÜSPÖK VESZ RÉSZT A DUBLINI EUCHARISZTIKUS VILÁGKONGRESSZUSON. Az idet eucharisztikus világkongresszust június 21-24 napjain rendezik Dublinban. A kongresszust előkészítő bizottsághoz beérkezett jelentések szerint 12 biboros, 217 érsek és püspök vesz részt a katolikus egyház e nagy ünnepén.

— Amikor arcszine fakó, szürkésárga és tekintete bágyadt, amikor szomorú, nyomott hangulat és nehéz álmok gyötörrik, amikor epepangás, gyomorfájás, felfúvódás és fejnemés kinözzák, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorra 1—1 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az orvosok azért rendelik a Ferenc József vizet oly gyakran, mert ez sok esetben a rosszullet okát gyorsan megszünteti és az egész szervezetet felfrissíti. A Ferenc József keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— HUSZONÖTEZER DOLLAR JUTALOM ANNAK, AKI A LINDGERGH-BABY GYILKOSÁNAK NYOMÁRA VEZET. Newyorkból jelentik: Érdekes törvénytervezetet nyújtottak be tegnap az Egyesült Államok parlamentje elé. A javaslat benyújtója azt javasolja, hogy az állam tüzzön ki huszonötezer dollár jutalmat annak számára, aki a Lindbergh-gyermek gyilkosát kézrekeríti. A javaslat felett a napokban fognak dönteni.

— A mélységbe zuhant miközben kétszer megfordult a levegőben egy teherautó. Oravicabányai tudósítónk jelenti: Stájerlak határában Stoiacovici György oravicabányai szesznyakereskedő teherautója hordókkal megrakodva tartott Stájerlakról hazafelé. A rendkívül meredek és veszélyes hegyi uton, épen ahol az út éles eséssel völgynek lefelé halad, az autó fékje felmondta a szolgálatot és a megrakott nehéz jármű a magas hegyi utról a több méteres mélységbe zuhant, miközben kétszer megfordult a levegőben. Az autón egyedül a soffőr, Komistek Károly ült, aki a szerencsétlenség következtében különösen a fején szenvedett súlyos sérüléseket. Esméletlen állapotban szállították be a stájerlaki bányászókorházba.

— Constanzában fellázadt egy angol hajó kínai legénysége. Constanzából jelentik: Az itt horgonyzó „Saxonia” nevű angol hajó legénysége közül tizennégy kínai matróz fellázadt és késekkel és revolverekkel sakkan tartva a tiszteket összeszedte holmijait és elhagyta a gőzöst. A kínai matrózok jelentkeztek a kikötői parancsnokságánál ahol elmondták, hogy a hajón az angol tiszték rendkívül rosszul bántak velük, éhezteték, és verték őket. A kikötői parancsnokság kénytelen volt a matrózokat a hajóra visszakísértetni, mert, a fennálló szabályok értelmében, csakis kínai földön, szerződötésük helyén, léphetnek ki a szolgálatból.

— ELŐFIZETŐINK kísérjék figyelemmel a címkéjükön feltüntetett lejáratot. A lap zavartalan expedíciója érdekében gondoskodjanak idejében a lejárati előfizetés megújításáról s ha akár póstán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárati szerepel-e a címkén.

— LELŐTTE LAKÓJÁT, MERT AZ ENGEDMÉNYT KÉRT A HÁZBÉRBŐL. Bukarestből jelentik: Megdöbbentő tragédia játszódott le a főváros Ferentári-nevű negyedében, ahol egy *Titel* nevű házigazdánál kis lakásban lakott *Rusescu Costica* hordár. Az utóbbi idők rossz keresete miatt a hordár többször kérte házigazdáját, hogy engedjen le a lakbéréből, mert nem tud ennyit fizetni. A házigazda nem volt erre hajlandó, de még nála is konokabb álláspontot foglalt el a fia. Tegnap este a hordár összetalálkozott házigazdája fiával, akinek ismét felemlítette nyomorúságát és kérte, hogy engedjen valamit a bérből. A háziúr fia kérelmetlen maradt. Eközben szaváltás keletkezett közöttük, amelynek folyamán a házigazda fia előrántotta revolverét és egymásután ötször a

hordára lőtt, akit életveszélyes sérülésekkel szállítottak kórházba. A fiatal házigazdát tartóztatták.

— Kézdivásárhelyi kereskedők az adó végrehajtások ellen. Amint tudósítónk jelenti, Kézdivásárhelyen is erősen érzik az adóprés nyomása mely teljesen ráfeküdt a kereskedők és iparosok nyakára. A nyomorúság pedig itt még talán nagyobb, mint Erdély egyes centrumaiban. A nagy hófúvások körülbelül két hónapig zárták el a várost a normális közlekedés előnyeitől, ezt betetőzve a hóolvadással fellépett árvíz amely még ma is sok víz melletti területet tart leiszapolva. Ezeket a sérelmeket tárta fel a Kézdivásárhelyi Kereskedők és Kereskedő Ifjak Öre elnöksége a marosvásárhelyi Kereskedelmi Kamarához intézett memorandumában és kérte annak közbelépését az adóárverések felfüggesztése érdekében.

*** A CUKORBETEG KOSZTJA.** Cukorbetegnek részére írta dr. Horvay Lajos. Az ismert speciálista tollából most jelent meg a munka második kiadása, mely minden cukorbeteg számára fontos. A könnyen érthető stílusban megírt mű mindazt tartalmazza, amit a cukorbetegnek a tudomány legújabb megállapításai szerint betegségről tudnia kell. A cukorbetegség gyógyítható, amennyiben a beteg az orvosi előírásokat pontosan betartja és a kitűnő szakorvos tanácsait követi. A könyv fontosabb fejezeteiből: Hogyan alakul a cukorbeteg kosztja? — A zsírszegény és fogyókoszt. — Egy főzeléknep. — Zabliszt nap és más szénhidrátus napok. — Az insulinnal kezelt beteg kosztjáról. — A cukorbeteg gyermek kosztjáról. — Néhány őszinte tanács cukorbeteg részére. — Idényéltapok. — Konyhareceptek. — Lelki izgalmak. — Fürdőhelyek. — Főzés. — Ezen értékes és fontos munka ára 78 lej. Kapható a B. L. könyvosztályában.

Potyajegyem margójára...

Tavaszi van kérem, s talán ez teszi, hogy értékes vándormadarak érkeznek felénk nyugatról. A reklám szárnyain szállanak hozzánk, úgy érkeznek, mint az uralkodó fejedelemek: vagy nagy parádéval, vagy a legteljesebb inkognitóban. Jönnek és már mennek. Közben elviszik magukkal azt, amiből, sajnos, nekünk is alig van.

Ezek a tavaszi vándormadarak: a hangosfilm sztárjai.

E sorok írója büszkén és önérzetesen hivatkozik arra, hogy változatos földi pályafutása miatt szerencsés volt látni két élő eleven filmsztárt is. Életnagyságban. Tetőtől talpig. Előlről, oldalról, kicsit hátulról, frakkban. Három dimenziós valóságában, mozilepedőtől teljesen függetlenül.

A mozi tömve volt velünk: rangunkkal. Tisztes családnyak szeme nézett ki az üregéből, amikor megpillantották a csodát. Kis bakfisok kapnak szivdobogást, amikor megjelent a nyílt színen, modern Szigfridként, délcegen és valótlan, sárkányvér helyett kölnivízben megkísérítve, onnan felülről, srégen lenézve a nézők, akik nem vagyunk sztárok. Még magam is egészen össze-vissza izgultam magam, mert les most, uram Istenem, amikor olyasmik leszek a tanuja, mintha egy arckép megéledne a falon és dumálni kezdene velem. Hát nem történt semmi. A nők dédelgetett kedvence, a legdalisabb magyar film-hercegnő, akinek fogadására néhány száz magyar leányka szaladt ki a pályaudvarra, és akikre a sztár (magyarul: csillag) rá sem nézett és úgy ment el közöttük, mint Willy Fritsch, amikor nagyhercegi szerepkört osztogatott rá, hát szóval a várvárt csoda elmaradt, mert a híres művész bejelentette, hogy ő beszél szerbül, németül, franciául, angolul, oroszul, románul, na és természetesen magyarul is. Erre persze meg voltunk hatva, hogy ime egy külföldön élő magyar filmszínész, akit úgy hozott ide Brassó városába az éhhalmas moziállalat, mint echt magyar átt-

rakciót, — még magyarul is beszél. S aztán magyarul jelentette be, hogy nem szívesen beszél magyarul olyan helyeken, ahol a közönség elvegyes, mert hiába, a magyart alig értik széles e világban. Aztán énekelt a magyar filmdalia egyet németül és egyet románul.

Magyaroknak, magyarul semmit! Közben karjaival szabályos uszómozdulatokat tett. Nekem ez tetszett a legjobban az egészből. Aztán a filmsztár letündöklött a színpadról és felvette a gázsit. Petrovics Ivánnak hívták.

Berlintől Brassóig azért jött, hogy személyesen közölje velünk, hogy hány nyelven beszél és énekel. Aztán elmondotta még azt is, hogy a gazdasági válságnak oka abban rejlik, hogy nem fizet a szabónak.

Ez nem sok, de nem is kevés. Nem sok, mert semmi köze sincs ahhoz a nimbuszhoz, amelyet Petrovics Ivánra rátömjéztünk a szuggesztív hangú kommunikék alapján. Kevés azonban azért, mert nagyon beharangozott „művész” sokkal többet kell nyújtson egy jól vasalt frakknál, némi öntömjézésnél és másfél kuplénál.

A film veszedelmes dolog. Nagyobb, szebb és tökéletesebb teheti az embert, mint a milyen a valóságban. A meglevő hangocskákból fléai tenort huznak ki a fotócellás felvevő és erősítő hangfelvevő berendezések. A csetlő-botló fráterből fölényes eleganciájú dendi farag a rendező, a szabó és a maszkirozó. Az egy svindli alapjában véve, hogy például Greta Garbó olyan édes volt ebben, vagy amabban a filmben. Persze, hogy az volt. És persze cuki volt Harry Liedtke is, vagy a Zsorzs Alexander is, ha figyelembe vesszük a következőket. Először jön a szövegíró, aki megteremtí a nagyszerű szerepet, aztán a többiek, akik fontosak a film elkészítésénél, szabók, fodrászok, dekorátorok, kárpitosok, asztalosok, építésszek, muzsikások, operatőrök, rendezők, segédrendező, világosítók és árnyékolók, akik mind, mind hozzáadnak valamit a nagy Grétához és a kis Fenetudjakéhoz, hogy ha majd film lesz a felvételből, tessék neked, ó mélyen tisztelt nagyrédmű filmcenzura és fizető publikum! A film gigási iparában a sztár a legkisebb pont, akármekkora is a gázsija. Önmagában véve nem sokat jelent. Azért van, hogy mindent, ami hiányzik, az egész és tökéletes em-

berhez, ráaggathassanak, hogy a filmen valóban illúziót keltő lehessen.

Sztárnak lenni azért mégis jó dolog, mert mindig nagyszerű érzés, ha az ember nehezebb dohányokat vág zsebre, mint a felebrátja, aki még, vagy már nem sztár. És azért is jó sztárnak lenni, mert egy-egy ilyen vidéki körúton olyan imádatot, hódolatot és áhitatot inkasszálnak, hogy — gondolom — üres óráikban maguk röhögnek legjobban a népség-katonaság naivságán.

Sztárnak lenni azért is jó dolog, mert nők futnak utána az uccán és áhitattal nézik a nadrágja vasalását és a cipője nyomát a porban. Amint szaladtak városunk szebbelkű hölgyei közül igen sokan ama filmdalia után, amit a színlapokról Georg Alexander néven ismerünk. Sztárnak lenni azért is jó dolog, mert a táncoklálban, éjfél után szabad neki sorban megőlegetni és összecsofolni a hölgyeket és lekenni egy csattanós pofont annak a fiatalembernek, aki megéjlenzeni — merészelte. Jó sztárnak lenni, mert akár józan, akár tökrészeg és akár udvarol, akár pofozkodik garázdán, mint egy kocsis, neki minden jól áll, minden szabad, minden sikk és cuki dolog...

Sztárnak lenni, — szinte emberfölötti érzés lehet. Gondoljuk, amíg meg nem látjuk őket közelebbről. Onnan az első sorból, a vászon elől, ahol pontosan 27 lejté kerül az a gyönyör, hogy nézhetsz egy filmet, a szünetben pedig első kézből kapod mindazt a nagy művészetet, amelyet a sztár, kegyesen, felülről, srégen lefelé, leszágerzik nekünk, kegyesen, mint valami uralkodó. Egészen komikus, a mikor a filmszínész közvetlen kapcsolatba kerül a közönséggel. Két okból. Az édes pofa és a cuki fiu kissé eljelentéktelenedik, mihelyest szemünk elé kerül. Amíg a filmen szerepalkítás közben föltétlen célt szolgál, bizonyos, hogy sok művészettel dolgozik. Ha elének áll, akkor — függetlenül rendező, világító, operatőr és más filmszarnokok árgusszemétől — önmagát akarja adni, úgy, ahogy van, kedvesen, közvetlenül, kegyesen és leereszkedéssel. S a két megjelenési forma között kissé igen érezhető a különbség. A filmen jobb. Hogy miért, arra már rámutattunk.

Igen, kezdjük már látni, hogy a hetvenkedő Zsorzs Alexandertől a szerényibolyaként elrejtőző kis Verebesig, egyik filmszínész sem

azért jön közénk, hogy onnan nyugatról hozzon és mutasson valami újat és meglepőt, a miben még nem volt részünk. Ók nagyon jól tudják, ha mi sohasem is jövünk rá arra, hogy a világ nagy, de annál csak az együgyűség nagyobb. Ók nagyon jól tudják, hogy azt a pluszt, amit nekik a filmtechnika raffinériái és a mozilepedők népszerűsége biztosított, jól felváltathatják aprópénzre. A mi pénzünkre, amelyből állítólag kenyérré sem telik. És amelyből — krízis ide, krízis tova — egészen csinos summákat visznek el magukkal, hogy emlékül ti hagyják autogrammaikat és olykor tenyerük lenyomatát némely gyantulan polgárron.

Nem tudjuk: ki lesz a következő filmszínész, aki átsuhan helyi érdekű érdeklődésünk bus és unalmas egén. De lett legyen akárki, mielőtt idejénne, mond meg 6 nyájas rajongó, aki boldog lehetné látni Ötet, a nagy Izét, vagy a kis Hogyishivjákat, mennyivel érsz többet, mennyivel gazdagodsz, ha a filmen igazán kifogástalan bálványodat sokkal kedvezőtlenebb körülmények között láthatod és hallhatod?

Művészi szempontból: semmivel. De hát ók nem is művészként jönnek ide, — hiszen két ismert kuplé és három vice igazán nem attrakció és nem művészi teljesítmény, még akkor sem, ha Verebesnek, vagy Petrovicsnak is hívják, — hanem levágni, letarolni a zsebekből azt a keveset is, amit a krízis esetleg ott felejtett. Üzleti szempontból, nyájas rajongó, 27—50 lejnyi összegekkel leszel szegényebb. Azért a pénzért pedig két egész estén keresztül is nézheted a kedvencedet, vetítve persze, ami még mindig sokkal rokonszenvebb, mert nem láthatod arcán a kedvességgel és cukisággal elmaszkírozott kegyetlen és könyörtelen üzletembert, aki tudja, hogy mit ér a mosolya, a gesztusa, a hangja, a tüszentése, a hörgése és a hozzájuk tartozó gesztus.

Igen, ő tudja, hogy mit ér és mennyit kaphat magáért. És azt is tudja, hogy belőled: nyájas rajongó, mennyit lehet kivágni. És kivágja belőled! És légy megtisztelve és légy boldog, hogy ebben a szerencsében részesülhetél.

Ezek azok a szempontok, amelyeket a következő filmszínész látogatása előtt elmondani szükségesnek véltem a rajongó hívek tájékoztatására.

Finta Zoltán

Közgazdaság

Franciaország - Németország - Ausztria - Csehszlovákia

Négy fronton folynak a román gazdasági tárgyalások

A francia és német preferenciális vámegegyezmények ügye - Osztrák és cseh tárgyalások függő gazdasági kérdések rendezésére

Bukarest, május 26.

Ebben a pillanatban négy fronton folytat gazdasági tárgyalásokat Románia. Ezek közül legfontosabb az a kettő, amely a román-francia és a román-német preferenciális vámegegyezmények életbeléptetése ügyében folyik. Amint ismeretes, mind a két egyezmény meg van kötve, csak azoknak ratifikálása van hátra és mind a kettő

nagyobbarányu vámengedményeket biztosít a román gabonának Franciaországba és Németországba való bevitelét illetően.

A francia egyezmény szerint Románia évi 800.000 mázsa gabonát vihet be Franciaországba és átlag 40 százalékkal szállítja le a jelenlegi francia gabonavámot a román gabonára. A kukorica francia beviteli vámja ezidőszerint 36.60 frank 100 kilogrammonként, a speciális beszarabiai kukoricáé pedig 16.80 frank, mindkét vámtól felére fogja leszállítani Franciaország természetesen csak a román kukoricára.

Buzára a megállapodás úgy szól, hogy Románia a francia buzaszükséglet 10 százalékát szállítja, minimális vámtarifával, amely 100 kilogrammonként 80 franknak felel meg.

A buzamegállapodás előnye még, hogy Franciaország minden évben nagyobb előleget folyósít a román buzaexportőröknek, hogy a szükséges bevásárlást minden fennakadás nélkül eszközölhessék.

Az egyezménynek van egy pontja, amely kimondja, hogy ha július 15-ig Franciaország nem lépteti életbe az egyezményt, úgy Románia követelheti, hogy az egyezményben foglalt preferenciális kedvezményeket Franciaország más formában adja meg, minthogy ezek kölcsönösségi alapon állapították meg.

Franciaország közölte a román kormányval, hogy nem látja akadályát az egyezmény életbeléptetésének s ennek alapján folynak most a tárgyalások.

A másik fontos egyezmény Németországgal jött létre s ennek az a lényege, hogy

Németország 50 százalékos vámenged-

ményt nyújt a román kukorica és 60 százalékot a román árpa bevitelénél.

A német kukoricavám ezidőszerint 2.5 aranyár, a sörárpaé 20 márka, a takarmányárpaé pedig 18 márka száz kilogrammonként.

A bevihető mennyiség tekintetében az a megállapodás, hogy Románia árpából 50 ezer, kukoricából 25 ezer vagonnal vihet be évenként.

Románia bevihet még Németországba évi 7000 darab szarvasmarhát és 70.000 darab sertést.

Ugy Németország, mint Franciaország az iparicikkek romániai behozatalánál kaptak viszont vámengedményt.

A másik két gazdasági tárgyalás közül az egyik Ausztriával, a másik Csehszlovákiával folyik: a román-osztrák tárgyalások Bukarestben, a román-cseh tárgyalások pedig Szatmáron. Ausztriával főleg a külkereskedelemmel kapcsolatos devizaakadályok kiküszöbölésére, Csehszlovákiával pedig bizonyos határmenti vagyoni rendezése ügyében folynak a tárgyalások.

Anglia nem elutasító a Duna-államoknak nyújtandó kölcsön kérdésében

London, május 26.

A „Financial News” legutóbbi száma feltűnést keltő cikkét közöl, amelyben azt fejtegeti, hogy Anglia milyen magatartást tanúsít a Duna-államoknak nyújtandó kölcsön kérdésében.

A nagy angol pénzügyi szaklap sze-

rint Anglia magatartása nem feltétlenül elutasító.

Anglia csupán szeretné látni, hogy a Duna-államok meg tudnak-e egyezni egymással valamilyen gazdasági kooperációban, mert a kölcsön hasznosságát valószínűvé kell tenni.

Ujabb enyhítések a deviza- és valutaforgalomban

A külföldi pénzforgalom postai szabályozása

Bukarest, május 26.

Naponként jelennek meg az újabb és újabb devizarendeletek, amiket a Nemzeti Bank ad ki a devizakorlátozás enyhítésére és a devizaforgalom zavartalan lebonyolítása érdekében.

A Nemzeti Bank, amint arról már tegnap beszámoltunk röviden, hivatalos kommunikét adott ki, amelyben közölte, hogy

a bankok felhatalmazást kaptak arra, hogy ügyfeleik devizakéréseit egy a

Nemzeti Bank által kiadott nyomtatványon a Nemzeti Bank illetékes fiókjához továbbítsák

és a kéréshez csatolt igazolások alapján az engedélyezett valutát és devizát folyósítsák. Ugyancsak módosította a Nemzeti Bank azt az előbbi rendelkezést, amelyben mindössze néhány nagyobb bankot jelölt meg, mint olyanokat, amelyeknek külföldre szóló és külföldről kapott csekkjeit és devizaütványait a Nemzeti Bank fiókjai minden fenntartás nélkül elfogadják. A módosítás értelmében e tekintetben is az összes bankok egyenlő elbírálásban részesülnek.

A KÜLFÖLDI PÉNZ POSTAI FORGALMA.

Igen nagyjelentőségű az a rendelet is, amelyet a postaügyi vezérigazgatóság adott ki a külföldről érkező és külföldre szóló postai pénzküldemények tekintetében, amelyről már szintén tettünk említést.

A postaügyi vezérigazgatóság rendelete a következőképpen szól:

1. Külföldi értékek behozatala szabad minden megkötöttség nélkül s csekket a posta a nemzetközi postaügyi egyezmény alapján kikézbcsíti a címzettnek.

2. Külföldre szóló értékleveleket, román vagy külföldi bankjegyeket, csekket és aranyküldeményeket csak a

Forum Mozyó, Brassó

Csak három napig! május 25, 26 és 27-én John Gilbert, Leila Hyans, Lewis Stone a

Párizsi fantomok

című filmben, Gaston Leroux „Cheri Bibi” novellája után

Monopol: Metro-Goldwin, Oradea.

KERESKEDŐK KÖNYVELÉSÉT MÉRLEGEIT ÉS BARMELY HAJONIO MUNKA ELVÉGEZÉSEI VALIALLIA
G. MIGOL AUTORIZÁLT KÖNYVELO
STR. 13 SEPTEMBRIE 3

Nemzeti Bank külön engedélyével továbbit a posta. Az ilyen küldemények csak a Nemzeti Bank külön pecsétjével ellátva és külön autorizációjával adhatók fel.

3. Postautalványon külföldre, kivéve Ausztriát és Magyarországot, 10 ezer lejig minden megszorítás és engedély nélkül küldhető, Angliába és azokba az államokba, amelyek a tengeri forgalmat Anglián keresztül bonyolítják le, a postautalványon küldhető összeg 17.000 lej.

A rendelet közli még, hogy Ausztriába és Magyarországra szóló pénzesutalványokhoz, valamint a fentieknél nagyobb összegekre szóló utalványokhoz a Nemzeti Bank engedélyét kell mellékelni.

PÉNZGYANUS LEVELEK FELBONTÁSA.

Abban az esetben, ha az a gyanu merülne fel, hogy a külföldre címzett ajánlott, vagy egyszerű levélben bankjegy vagy csekk van, a posta fel fogja szolítani a feladót, amennyiben ez megállapítható, jelenjék meg, hogy

jelenlétében bontsák fel a gyanus levelet.

Ha a feladó nem jelenik meg, vagy annak kitéltet nem lehet megállapítani, a posta felbontja a levelet és ha a gyanu beigazolódott, az értéket elkönfiskálja.

Ha a feladó jelenlétében bontják fel a levelet és érték van benne, jegyzőkönyvet vesznek fel és azt az eljárás lefolytatása végett a vámigazgatósághoz teszik át, amelynek hatáskörébe tartozik az ilyen természetű visszaélések ügyének elintézése.

Azok az értékküldemények, postautalványok, amelyek május 18-ig este lettek feladva, de amelyeket a posta visszatartott, e rendelet kiadásával egyidejűleg továbbítottak.

Rendelet a vámigazgatóságokhoz

Származási igazolvány nélkül is kiadják a külföldről érkezett árut,

ha azt a május 13-án kiadott rendelet előtt hozták a kereskedők

Bukarest, május 26.

Annak idején, amikor a kormány kiadta azt a rendeletet, hogy a külföldről behozott árukhoz származási igazolványt kell mellékelni, amely nélkül az árut a vám nem adhatja ki, semmiféle intézkedés nem történt arra nézve, hogy a rendelet kiadása előtt megrendelt és utnak indított külföldi árut származási igazolvány nélkül kaphassák meg az importőrök a vámtól.

Ennek következtében rengeteg olyan áru fekszik a vámonknál, amit a kereskedők a származási igazolványra vonatkozó rendelet kiadása előtt hoztattak külföldről. Ezeket az árukat nem tudják megkapni, mert a vámonk származási igazolvány nélkül nem adják ki, a kereskedelmi és iparkamarák, valamint a mezőgazdasági kamarák pedig csak olyan árukra állíthatnak ki származási igazolványt, amiket most rendelnek külföldről az importőrök.

A kereskedelmi kamarák szövetsége, amelyhez sok kereskedő panasszal fordult, vezetőségi ülésen foglalkozott a kérdéssel és interveniált a pénzügyminisztériumnál, hogy a vámonknál fekvő ilyen árukat szolgáltatassák ki, mert a kereskedőknek súlyos kárt jelent, hogy a külföldről behozott szezoncikkeket hetekig kénytelenek a vámonknál hevertetni.

A pénzügyminiszter elismerte a kereskedők kívánásainak jogosságát és rendeletet küldött a vámigazgatóságokhoz, amelyben felhatalmazza azokat, hogy a május 13-ika óta beérkezett olyan külföldi árukat is kiadjanak a címzetteknek, amelyekhez nincs származási igazolvány és fogadják el igazolásul annak a külföldi vámnak a láttamozását, ahonnan az árut feladták.

Tavaszi meglepetésünk:

LESZÁLLÍTOTT ÁRAINK!
UJ, EREDETI MODELLEK!

BUTORT

ne vásároljon, mig meg nem nézte

SZÉKELY és RÉTI

BUTORGYÁR R. T.

BRASSÓ BUKAREST MAROSVÁSÁRHELY
LERAKATÁI!

Háziasszonyok,
étteremtulajdonosok!

Használjátok az

Olio Sasso

olajat, ha biztosak akartok
lenni abban, hogy tiszta olaj-
bogyó-olajat használtok!

OLIO SASSO

Tfjúság

Vonalakat húzok a tavaszban

Dongó rezzenti át a szoba hűvös levegőjét, a nyitott ablakon át, ahogy kinézek, a mákfavirágja nevet fehéren rám.

Szekér zörgése porzik be az ablakon és inkább érzem, mint tudom, hogy madár csicsereg a fán.

A sétatérzen zene szól, a dallamot benyújtja hozzám

A májusi szél...
de olyan messze van ez most tőlem,

hogy engedelmesen hajlok az asztal felé és szabályos vonalakat húzok egy léniával,

— vonalakat húzok a tavaszban.

Brassó. Nagy Mária Magdolna

A hűséges pajtás

Két vándorlegény meg egy kis kutya ballagott az országúton. A kutya névénél volt, a magasabbik vándorlegényé. A másik, Péter, zömök, kővér kis legény volt. Olyanok voltak, mint Zoro és Huru. Ballagtak, pipáltak és beszélgettek, mialatt a kis kutya a farkát csóválva, vígan ugrándozott körülöttük. Néha-néha megsgalagatta az útszéli bokrok leveleit és dühösen megugatott egy-egy varangyosbékát.

— Te, János, — mondta egyszer csak Péter, — úgy megszerettem ezt a kis kutyát, hogy nehezemre esne, megválni tőle. Add nekem, odaadom érte a krokodilus bőréből való erszényemet, meg a sötétnyelű peniciluszomat.

János gondolkodott egy kicsit, aztán a tenyerébe csapott a társának.

— Lgyen úgy, ahogy akarod. Tied a Pajtás.

Kisvártatva aztán keresztúthoz érkeztek, ahol elbucsztak egymástól. Péter a ölébe vette Pajtást és magával vitte. A kutya szomoruan ugatott a gazdája után. De Péter cukrot adott neki és erősen fogta, hogy meg ne ugorhasson.

Este tanyát ütött és bőségesen megvasoráztatta Pajtást is. Aztán elheveredtek. Reggelre kelve azonban Péter hült helyét találta a kutyanak. János viszont, aki egészen más irányba ment, arra ébredt, hogy nyalogatják a kezét.

Pajtás volt. Egész éjszaka loholt szegény, hogy visszataláljon a gazdájához. János annyira megindult ezen, hogy postán elküldte a Péter holmiját, Pajtást pedig megtartotta. Semmi kincsért sem vált volna meg tőle többé.

Mese egy mosdótálról

Egy vaskereskedés poros polcán árba buslakodott egy még porosabb mosdótál. Nagyon szomorú volt szegény, mert mióta a boltba került, még csak egy se nem mozdították, úgy hagyták egy sötétben. Valahányszor egy-egy vevő bejött, oly mélyet sóhajtott, hogy a rajta ülő por szanaszéjjel szállott. De hiába volt minden, még csak tekintetre sem pillantatták, mintha ott sem lett volna. Hej, de vágyott egy kis más levegő után! Meg is fogadta, hogy oly hálás lesz ahhoz, aki őt megveszi, amilyen nem volt még senki más.

Egyik reggel a segítők korában mennek be és ami az ő otléte alatt még sohasem fordult elő, takarítani kezdtek a polcokon. Mindent leszedtek helyéről, gondosan megtisztogatták s némely tárgyat meg is simogattak. A mosdótál még a legelőzetét is visszafojtotta, mikor felelő közeltek. Vajjon mi fog most történni, vajjon mi lesz övele? Mikor a segítők a mosdótálhoz értek, az egyik így szólt:

— Ezt a mosdótálát ugyancsak belepte a por, nem csoda, ha senki sem veszi meg, hiszen úgy néz ki, mintha százszázéves volna.

— És ezzel leemelték, megmosták szépen a helyére visszatették. Oh, de megváltott a szegény kis mosdótál, csak úgy ragyogott rajta a zománc a nagy boldogságtól. És aznap az első vevőnek erősen ajánlották a segítők:

— Mosdótálát tessék venni, nagyon finom gyártmány s ez már az utolsó.

Igy vándorolt a polcra a most már boldog mosdótál. A vevőnek nem volt szándékában mosdótálát venni, de mikor meglátta nemes ragyogását, annyira meg-

Csudák az emberi testben

A technika vívmányainak korában élünk. Manapság mindenkit csak a technika érdekel s a természet legnagyobb csodája; az emberi test — mint gép — kevés figyelmet talál.

Szokásunk, hogy mindent anyagi értéke szerint vizsgálunk meg; segítsenek nekünk a következő számok látszólagossá tenni az élet-energiát, amely az emberi testnek, e csodagépezetnek a technikai berendezéséhez szükséges.

Aránylag alacsonyra kellene értékelni a szív iramteljesítményét, pedig a szív éjjel, nappal, pihenés nélkül, minden percben 72-t ver. Hatvan év alatt körülbelül 38 milliót! Ez páratlan munkateljesítmény.

Az emberi szív a 6 liter vért a szívnyomó módszerrel préseli be a hajszál-eredényekbe. Az emberi izom 1 cm²-e 2000 ilyen hajszálnál finomabb véredényt foglal magába. Egy normális ember egymásután kötött véredényeivel 2 és félszer lehetne a földgömböt körültekerni!

Faragó Palkó betegsége

Faragó Palkó olyan diágyerek volt, aki többet szeretett játszani, mint tanulni. Úgy okoskodott, hogy legjobb azokat a méregdrága könyveket minél ritkábban lapozgatni, hogy meg ne kopjanak, hamar el ne rongálódjanak.

Egyik szép napon is tovább tartott a réten a labdázás, mint ahogy illtet volna. Bizony a természetrajzi leckére már nem került sor. Csak annyit tudott lefekvéskor, hogy a teknősbékáról kellett volna valamit tanulni. De már hogy melyik asztaloslán csináltatja ez a furcsa állat a teknősbékát.

Faragó Palkó másnap reggel nem mert elmenni az iskolába. Betegnek jelentette magát. Savanyu, szánnivaló ábrázatot vágott s azt nyögdécselte nagybátyjának, akinél a tanulási évből lakott, hogy fáj a gyomra, meg a feje. Valami görcs-féle kinozza és szédül.

Még a reggeli kávéját sem fogyasztotta el, hogy lássák, milyen komolyan beteg. (Pedig én mondom, kutyabaja sem volt, csak nem tudta a teknősbékát.)

A nagybácsi is, a nagynéni is ijedten csapták össze kezüket. Mi lesz, ha Palkó komoly beteg lesz? Most éppen anyi járványos betegség van a városban, Isten mentse tőle!

Palkó ezalatt, ha éhes gyomorral is, de boldogan állapította meg, hogy a tettetése s így a felelés alól való kibuvása is pompásan sikerült. S mint akinek semmi egyéb dolga nincs, a fal felé fordult s terveket szót a jövő heti iskolai kirándulásra, a tornaversenyre. Elgondolta, hogy nyeri meg az első díjat futásból, meg távolugrásból! Pedig az első díj nem kevesebb valami lesz ám, mint legalább is ezüst óra! Milyen pompás is lesz...

Az aggódnó nagybácsiék éppen orvosért akartak már küldeni, mikor betoppant hozzájuk a szomszédban lakó borbélymester, hogy elmondja a szokásos jó reggelt kívánását.

Mikor megtudta, hogy mi nagy baj esett a háznál, ránézett Palkóra s mihamar megvált a véleménye:

— Sohasse küldjön orvosért, kedves szomszéduram. Hiszen az ilyen kicsinyesfajta gyomor bajon én is tudok segíteni.

Azonnal hozzá is látott az orvosi mesterséghez. Egy poharat vett a kezébe, teleöntötte friss vízzel. Nagy fontolgatások közepette letette Palkó ágya mellé a székre. Aztán kifordult a konyhába s

tetszett neki, hogy még az árát is megduplázta.

Mikor gazdája hazaért vele, behívta szutykos kis Pista fiát s így szóló hozzá: — No, Pistikém, hoztam neked egy szép új mosdótálát, de ha ebben sem fogsz mosdani, akkor igazán nem tudom mit csináljak.

S ezzel bontani kezdte róla a papirost. Pisti pedig kelletlenül nézte. De nagyot ámult ő is, mert a mosdótál megtartotta fogadalmát, százszor szebben ragyogott, mint annakelőtte, a szutykos Pistit egészen elbűvölte.

— Ez már igen! Ebben a tálban gyönyörűség mosdani — örvendezett Pisti s menten neki is gyürkőzött a tisztálkodásnak.

A hálás mosdótálnak becsületes kerek képe pedig csak úgy fénylett a jóleső boldogságtól...

(Regős)

Hatvan év alatt a szív a 6 liter vért kb. 50 ezer kilométeres úton mozgatja tova. Hatvan év alatt felraktározott szíverő Bertinól Bombay-ig tudna elszállítani egy embert. Az utazásért km.-ként 10 lej olcsó árát számítva, ezen szíverő segítségével megtett utazás egy félmillió lejbe kerülne!

Drágább helyen áll a szem. Egy éles filmfelvétel-gép pontosságával szakadatlanul veszi fel a képeket, — egy perc alatt kb. — 1550-t, — amelyek az agyban mind el is raktározódnak. Tizenötórás napi munkában a szem kb. 1 és egyegyed millió képet vesz fel, ami kb. 72 ezer méteres filmnek felel meg. Gondoljuk csak el, mennyibe kerülne ezen filmnek előállítás költsége!

Nemcsak ezek a szervek, hanem az összes emberi szervek olyan mesteri alkotások, amelyek — összeműködésüket tekintve — a technika által sohasem érhetők el.

Németből fordította: Árvay József

BETUREJTVÉNY Elephant Béla, Brassó.

t = d	vezér	vezér	—
vezér	vezér	vezér	T Koszlolányi I
Weinstein Lea,	Dicsősésmárton		
E	N dre		
Palterer Róbert, Brassó.			
ce	3.14 20		
vel			

KIS KERESZTREJTVÉNY Brach Ilonka, Nagyváros

1	2	3	4	5	6	7
	8					
9		10				11
12	13				14	
15				16		
17			18		19	
20		21		22		23
		24			25	
26						

Függőlegesen. 1. Magyarországi város. 2. Vissza hamis. 3. Időmérés. 4. Fekete népfaj. 5-6-val európai főváros. 6. Vissza véd. 7. Gyorsírásnál használják. 11. Ami nagyon sürgős. 15. Névelővel erdőn van. 14. l-el felelbezés idegen nyelven. 18. Gyilkosság. 21. Női név. 22. Vissza, B-vel férfinév. 24. Vissza kicsinyítő képző. 25. Főka mássalhangzó.

Vízszintesen. 1. Erdélyi város. 8. besugó. 9. e-vel régi ürmérték. 10. Házállat névelővel. 11. Esztendő. 12. Vissza oval felő ellenkezője. 14. Vissza járom. 15. piaccon árul. 16. Sívárog. 17. Női név. 19. Női becenév. 20. Jelen. 21. Fohász. 23. Vissza gyökér. 24. Férfi név. 26. Aki számításával él.

EGYENLETREJTVÉNY Henter Béla, Brassó.

a = erdélyi nép.
b = ház előtt van.
c = tér másképpen.
a**b**c = erdélyi kisvárossal.

A május 14. mellékletünk Fejtörőjének helyes megfejtése:

Szórejtvény: Tanfolyam, Tömeg, Újságpapír, Péntek, Miklós, Spárta, Szerénád.

Egyenletrejtvény: Apahida.

Pótlórejtvény: Gyulai Pál.

Nagyrészt helyes megfejtést küldtek be: Kuligovszky Béla, Brach Ilonka, Henter Béla, Botár Béla, Monoki Tibor, Lepedus Ilona, Henter Anna, Nemes Nagy Zoltán, Rosenfeld Bella, Göllner Mária, Bedő Karcsi, Antus Mariska, Schwarz Aladár, Ábrahám Kirianu, Gersch Eleonora, Paltercz Róbert, Szénbalázs Annus, Szép Annus és Balázs Béla, Elephant Béla, Szinte Vilmos, Balló Lenke, Walz Ivánka, Gergely Gyula, Bernáth Aladár, Bakó Imre, Ifj. Egető Albert, Egri Ferenc és Sándor, Demeter Irénke, Klaitz Mancika, Hankó Ilike, Mózes Éva, Bermann Andor, Petke Ede, Rosenberg Tibor, Jenei Miklós, Veres Erzsébet, Ambrus Vilmos, Weinstein Lea, Blósz Ilonka, Tompa Ferenc, Marzós Bandi, Farcádi Sándor Pirike, Farcádi Sándor Zoltika, Krizbay Benedek, Schenk Dezső és Kátóna Béla, Gidály András Ferhecz Jenő, Szakáts Sándor, Kiss Ilike, Nagy Magdus és Roessler Jenő, Sándor Évi, Szecsi Károly, Billitz Gyula és Géza, Léb Ernő, Bermann Irén, Lichnovszky Karcsi, Ungvári Zoltán Miklós.

A könyvet sorshuzás útján Farcádi Sándor Pirike, Hankó Ilike és Bermann Andor nyerték. Irják meg pontos címüket, életkorukat és hogy körülbelül milyen könyvet szeretnének.

Az „Tfjúság” szerkesztője üzeni:

A Fejtörő beküldői írják rá olvashatóan a lapra vagy levélre „Tfjúság” és ne küldjék a megfejtést a Nagyvilág címére, mert az „Tfjúság” ettől teljesen különálló rovat.

L. Hehén. Megkaptam hozsuz, kedves leveledet. A napokban válaszolok rá. — Nekem minden gárdistám kedvencem, így panaszkodni neked sincs okod. B. Ilonka nagyon kedves, melegsívű kisleány és örülnék, ha leveleznétek.

B. I. Nagyváros. Leveledet megkaptam, haragról szó sem lehet. Senki sem haragudhat a másikra külön álláspontjárt.

Tejtörő

SZÁMREJTVÉNY Citrom Lajos, Brassó

1, 25, 28, 20 = európai főváros.
22, 18, 5, 12, 4 = németül csillag
7, 25, 17, 24, 8, 4, 16 = operaköltő
19, 6, 3, 25, 20 = gáz.
21, 26, 5: 15 = ujjászületik.
10, 2, 28, 9 = itt latinul.
27, 11, 15 = ajándék idegen nyelven.
14 = t.
1-28 = operaköltő és szerzeménye.

TRÉFÁS SZÁMTANI FELADVÁNY

Farcádi Sándor Pirike Brassó.

Hogyan lehet 20ból 12-öt úgy kivonni, hogy 88 maradjon?

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

NAGYOBB ÁRURAKTÁR

rövidárakban, férfiművekben és ágyneműkben, szabad kézből egy tételben (en bloc) eladó Bővebb felvilágosítást ad Dr. Schnell Károly és Dr. Schnell Frigyes ügyvédi iroda Brassó Weiss Mihály-utca 20 szám alatt. —

Optikai munkák, töltőtoll javítás, fényképezőgép javítás; elsőrangú kivitelben készülnek:

C. ILLYES

OPTIKUSNÁL
Brassó, Weiss Mihály-u. 19
Garantált szakmunka!

Veszünk 1 Lanz felstabil gépet 200—250 P. S., 1 három fázisu generátort 220 V.; 150—180 KW. Cim: „Talpa” Bukarest, Str. Tábăcari 4. 18008 a.

Brassó központjában 600 négyzetméter háztelék eladó. Purza, Cuza Voda 8. 18035

Olesón eladó egy barokk ebédlő. Gruber fodrász, Brassó, Hosszu-utca 55. 18017

Brassóban, Luther-utca 20. szám alatti HÁZ elutazás miatt ELADÓ. 18015

Elköltözés miatt sürgősen és olcsón eladó: antik falitükör, 2 antik topolygyökér szekrény, könyvszekrény, empir álló óra stb. Megtekinthető délelőtt 11—12, délután 2—4-ig, Brassó, Str. Prezan 49. (Kőbánya-u.) manzárd.

ÜST 500—1000 liter, használt de jó állapotban kerestetik. Cim 18045 szám alatt a brassói kiadóban.

Minden minőségű butort jutányos árban készítenek. Biró Tamás asztalos, Brassó, Hosszu-utca 103. 18042

JÉGSZEKRÉNYT (kisebb) vennék. Cimeket a Br. L. kiadóhivatalába leadni. 18039

ELADÓ egy 1070 mm-es MAV. három éves teljesen üzemképes cséplőgép Fordson, vagy Hanomag traktorral, igen kedvező feltételek mellett. Cim INDUSTRIA-ECONOMIA R. Timisoara, Str. Bratianu 3. 18040

Allást nyer

Perfekt hölgyfodrász, vagy hölgyfodrász jó fizetéssel felvétetik. „Talpa”, Bukarest, Str. Regele Carol 58.

Gépész, vagy gépésznő, luxus cipő felsőrész varrásához felvétetik. „Talpa”, Bukarest, Str. Tábăcari 4. 18008

Vendéglőst keresek junistól nyári szezonra. Szakemberrel személyesen tárgyalok. Csiky vendéglős, Csernátfalu. 18022

Lakás

3 vagy 4 szobás lakást keresek a belvárosban. Ajánlatokat „Sürgős” jellegre a brassói kiadóba kérek. 77.707

Belvárosban modern 4 szobás lakás, egész első emelet, kiadó. Brassó, Villa-utca 2. Petcu likörgyár. 17653

Vegyes

Fogházás érzéstelenítéssel 60 lej, fogtömés platinaamalgámmal 100 lej, aranykorona 22 karátos 400—450. Bukarest, Strada Silvestru 30. 17918

Találtatott egy 2465 sz. bicikli és egy csomag kulcs. Hosszu-utca 48. Ugyanott valódi farkas-kölyök kutyák eladók. 18041

Házasság

HUSZONHÁROM ÉVE közviti házasságokat NAGY JENŐ, Budapest, Rákóczi-ut ötvenhét-b. (Összekötések Romániából, Csehszlovákiából, Jugoszláviából, stb.) 17792

Könyvek

CROKER REGÉNYEI kötetenként csak 35 lej. A falu szépe, A guruló kő, Jogos büszkeség, A kevély Katalin, Lismoyle, A másik, Női diplomata, A szép Neville kisasszony, A vándor madár, Váratlanul. — BENICZKY NÉ BAJZA LENKE regényei szintén csak 35 lej kötetenként. Az átültetett virág, Családi hagyomány, A házasság titka. Brassói Lapok könyvostályában. 14048

Biri néni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ara kötve 130 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvostályában. 14048

Czernowitzer

Morgenblatt

független demokratikus napilap.

Megjelenik kétszer naponta.

Legelterjedtebb és legolvasottabb német lap Nagyromániában.

Közjegyzőileg hitelesített példányszám.

Kitűnő hirszolgálat. — Saját tudósítók.

Európa minden fővárosában mint hirdető szerv. kiválóan alkalmas.

Elterjedtség: Nagyrománia, a csatlakozó Lengyel részek, Csehszlovákia, az összes Balkán államok és a Kelet.

Saját gazdasági rész. — Autó-, Rádió-, Sport és szépirodalmi mellékletek.

Saját utazási és fürdő mutató.

Saját nyomda.

Linotip gépszedés. — Rotációs nyomás.

Szerkesztőség és kiadó:

Cernaufi, Str. Poincaré Nr. 3.

Szilágysági autóbussz-menetrend

Érvényes 1932. május 22-től.

Zălau—Șimleul-Silvaniei—Carei—Satu-Mare

INDUL				ÉRKEZIK			
I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.
5	11 ¹⁵	13	18 ³⁰	8	9 ²⁰	13 ⁰	20 ⁴⁵
5 ⁴⁰	11 ⁵⁵	13 ⁴⁰	19 ¹⁰	7 ⁰	8 ⁴⁰	12 ⁵⁰	20 ⁰⁵
6	12 ¹⁵	14	19 ³⁰	7	8 ²⁰	12 ³⁰	19 ⁴⁵
7 ³⁰	—	15 ³⁰	—	5 ³	—	—	18 ⁵
8 ³⁰	—	16 ³⁰	—	4 ³⁰	—	—	17 ¹⁵
9 ⁴⁵	—	—	—	—	—	—	16

Zilahon vonatcsatlakozás Zsibó—Nagybánya felé 8⁴⁰ órakor

Autóbussz Szilágy-Cseh felé 13³⁰ órakor

Ciucea Șimleul-Silvaniei

INDUL				ÉRKEZIK		
I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.
—	15 ⁵⁵	18*	—	7	15 ³⁰	—
7*	12 ¹⁰	19 ¹⁵	—	6	14 ¹⁰	20 ²⁰
7 ¹⁵	12 ²⁰	19 ³⁰	—	5 ⁴⁵	13 ⁵	20
7 ⁴⁰	12 ⁴⁰	20	—	5 ³⁰	13 ³⁰	19 ⁴⁵

*Városi vonatcsatlakozás Zilahra

Csucsán vonat-csatlakozás Kolozsvár Bukarest felé 7¹⁶ órakor személy, 9¹⁷ rapid, 10⁵³ gyors, 16³⁸ személy, 18⁰¹ gyors Nagyvárad felé 8¹² gyors, 10⁵⁸ gyors, 16⁰² személy.

SOC. MREA & COMP.

Autókiállítás!

Állandóan raktáron luxus csukott, nyitott, teher új és használt állapotban lévő autók. Kötök csere üzleteket. Vállalok bizományi megbízásokat autók eladására, melyre előleget folyósítok, továbbá cséplőgépekkel, traktorokkal, vagy herefejtőkkel csereüzleteket is kötök.

Federal és Nasch főképviselet.

Rosenbaum Pál

Szászrégen.

Dr. Cheresteșiu 4 kötetes szótárát,

félvásonba kötve kapja az 1100 oldalas rom.-magy. részt 300 lej helyett

150 lejért

600 lej helyett a két kötetes, 2000 oldalas magyar-román részt

300 lejért

100 lej helyett a minden nyelvtani alakot felölelő román nyelvtant

50 lejért

MEGRENDELHETŐ A

B. L. Könyvostályától.

Kérje a nyelv- és szótárkönyvek jegyzékét.

A múlt évben közkedvelté vált

Concordia-Strandfürdő

május hó 29-én, vasárnap megnyílik,

amikor is a brassói városi zenekar fogja a vendégeket szórakoztatni.

Jó ételek és italokról mérsékelt áron — borra való nélküli pontos kiszolgálás mellett — gondoskodva van.

Feketehalomról Concordiára és vissza autóbussz fogja a forgalmat lebonyolítani, még pedig minden lánosz-taxihoz való csatlakozással.

Aki szabad idejét kellemesen és olcsón óhajtja eltölteni, ne mulassza el a CONCORDIA-STRANDFÜRDŐT meglátogatni.

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő

Brașov—Brassó, Kapu-utca 56—58. Telefon interurban: (szerk. és kiadóhivatal): 1—77 és 82. București—Bukarest 1, Bulevardul Șchița Măgureanu 21. — Telefonszám 363—64.

A BRASSÓI LAPOK nyomdavidálmalatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad és Alsófehérvármegye részére Déva, Str. Ion Creangă 2. Telefon 17. (Balogh Géza).

Főmegbízott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30. HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes táriakkal készséggel szolgálnak

Május 31-én jelenik meg

Dr. Debreczy Béla és Fülöp Kálmán ügyvéd ítéltóblai bíró

„Az agráradósságok szanálásáról szóló törvény rendszeres magyarázata különös tekintettel az erdélyi jogrendszerre”

cimű munkája, amely közli

a végrehajtási utasítás

teljes szövegét és magyar fordítását is s amely az utasítás rendelkezéseinek feldolgozásával ad a törvény által érintett egész joganyagra kiterjedő kimerítő magyarázatot.

Az új anyag folytán 260 oldal terjedelművé vált munka ára — a korábban közölt árak mérsékelt emelésével — tűzve: Lei 140. —, vászonborítékban: Lei 165. —

Utánvét mellett az ár 20. — lejjel magasabb.

Megrendelhető:

Dr. Debreczy Béla ügyvéd Brassó, Strada Regina Maria 58

és a

Brassói Lapok Könyvostálya

Brassó, Strada Regele Carol 58 cimen.